

Број:17-122/10

Дата: 25.09.2012

ДО

МИНИСТЕРСТВО ЗА ЕКОНОМИЈА

КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОБЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

Резиме

Извршена е ревизија на финансиските извештаи заедно со ревизија на усогласеност на Министерството за економија (во понатамошниот текст МЕ) – сметка на основен буџет - 631, за 2011 година.

Со ревизијата за 2008 година, за финансиските извештаи и за законското и наменско користење на средствата, искажано е мислење без резерва.

Ревизијата не изрази мислење за реалноста и објективноста на финансиските извештаи за 2011 година, додека додека активностите, финансиските трансакции и информации рефлектирани во финансиските извештаи не се во согласност со релевантната законска регулатива, упатства и воспоставени политики.

Со ревизијата на финансиските извештаи и ревизијата на усогласеност кај МЕ за 2011 година како позначајни ги истакнуваме следните слабости:

- Не е спроведен попис на побарувањата и обврските, од аспект на утврдување на правниот основ за нивно постоење, можност за наплата, поднесени тужби, причини за неизмирени обврски.
- Остварен е приход по основ на уплатени средства од кандидати и баратели при спроведување на постапки за полагање на стручен испит и за извршени стручни ревизии (оцена) на геолошка документација и рударски проекти кои се наменски прибрани за исплата на надоместоците на комисиите, а истите останале на сметката на МЕ.
- На сметката на МЕ уплатени се средства по основ на надоместоци за подигање на тендерска документација, активирање на банкарски гаранции по објавени тендери во постапки за доделување на концесии, при што искажан е приход за кој нема законски основ, од причина што средствата

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

Овластен државен ревизор 1

_____

МИНИСТЕРСТВО ЗА ЕКОНОМИЈА
СМЕТКА НА ОСНОВЕН БУЏЕТ - 631
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОБЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

претставуваат јавни приходи и МЕ имало обврска да ги насочи на соодветните уплатни сметки во Буџетот на РМ.

Со цел подобрување на состојбата искажана во финансиските извештаи на МЕ, ревизијата даде препораки во насока на спроведување на попис на побарувањата и обврските од аспект на утврдување на правниот основ и преземените мерки за наплата односно исплата, преземање активности за целосно спроведување на законските прописи кои се однесуваат на полагање на стручен испит и извршување на стручна оценка (ревизија) на геолошката документација и рударски проекти со цел да се обезбеди навремена исплата на надоместоците на комисиите за извршената работа, и преземање соодветни мерки и воспоставување процедури со цел јавните приходи, кои се наплатуваат при спроведувањето на одделни постапки во надлежност на МЕ, навремено и целосно да се насочуваат на уплатни сметки во Буџетот на РМ.

Во поглавјето 6, системски слабости, ревизијата ја истакна потребата од допрецизирање на начинот на прибирање на средства согласно член 37 од Законот за јавни набавки со цел воедначен пристап на државните органи.

Во поглавјето за нагласување на прашања за неизвесност или континуитет, точка 7 од ревизорскиот извештај, ревизијата ја обелодени состојбата во врска со:

- На сметката на МЕ на 31.12.2011 година останати се парични средства во вкупен износ од 20.363 илјади денари. Најголем дел од уплатените средства на сметката на МЕ во 2011 година немаат законски основ да бидат приход на МЕ, односно истите требало да се насочат на соодветните уплатни сметки во Буџетот на РМ. Ревизијата препорачува да се испита основот на база на кој е остварен и останатиот вишок на приходи од минати години со цел правилно насочување на уплатни сметки во Буџетот на РМ.

На Нацрт извештајот примени се забелешки од одговорното лице за периодот на ревизија и од законскиот застапник на министерството кои не се прифатени од причина што не содржат елементи за промена на утврдените состојби.

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

Овластен државен ревизор 2

_____

1. Вовед

- 1.1 Извршивме ревизија на приложените финансиски извештаи од страна 13 до 15 заедно со ревизија на усогласеност на Министерство за економија (во понатамошниот текст МЕ) – сметка на основен буџет – 631, кои се состојат од Биланс на состојба на ден 31 декември, Биланс на приходите и расходите за годината која завршува со тој датум, Преглед на промените на изворите на капиталните средства за 2011 година, применетите сметководствени политики и образложенија кон финансиските извештаи.
- 1.2 Ревизијата на финансиските извештаи од точка 1.1. на овој извештај е извршена согласно член 22 став 1 од Законот за државна ревизија и Годишната програма за работа на Државниот завод за ревизија за 2012 година, согласно член 23 од Законот за државна ревизија.
- 1.3 Извршена е ревизија за 2008 година и издаден е извештај за финансиските извештаи на МЕ – сметка на основен буџет - 631, во кој е искажано мислење без резерва и за финансиските извештаи и за законското и наменско користење на средствата во финансиските трансакции. За годината која `и претходи на годината која е предмет на оваа ревизија не е вршена ревизија.
- 1.4 Финансиските извештаи од точка 1.1. на овој извештај се одговорност на раководството на субјектот, застапувано од:
  - д-р Фатмир Бесими -министер за економија, до 28.07.2011 година.
  - Ваљон Сараќини-министер за економија, од 29.07.2011 година.

Оваа одговорност вклучува: дизајнирање, имплементација и одржување на интерна контрола којашто е релевантна за подготвување и објективно презентирање на финансиските извештаи коишто се ослободени од материјално погрешни прикажувања, без разлика дали се резултат на измами или грешки; избор и примена на соодветни сметководствени политики; како и правење на сметководствени проценки коишто се разумни во околностите. Раководството на субјектот е исто така одговорно за осигурување дека активностите, финансиските трансакции и информации, рефлектирани во финансиските извештаи се во согласност со релевантната законска регулатива, упатства и воспоставени политики.

Одговорност на ревизорите е да изразат мислење за финансиските извештаи од точка 1.1. врз основа на извршената ревизија. Оваа одговорност вклучува и изразување мислење за тоа, дали активностите, финансиските трансакции и информации рефлектирани во финансиските извештаи се, во сите материјални аспекти, во согласност со релевантната законска регулатива, упатства и воспоставени политики.

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

Овластен државен ревизор 3

_____

Оваа одговорност вклучува извршување на постапки за добивање ревизорски докази за тоа дали приходите и трошоците на МЕ се користени за планираните намени утврдени од страна на законодавецот. Таквите постапки вклучуваат и процена на ризикот од неусогласеност. Поради прашањата опишани во делот „Делокруг на ревизијата - ревизорски постапки“ ние не бевме во можност да добиеме доволен соодветен ревизорски доказ за да обезбедиме основа за изразување ревизорско мислење за финансиските извештаи.

2. Цели и делокруг на ревизијата

- 2.1 Цел на ревизијата на финансиските извештаи од точка 1.1. е да му овозможи на ревизорот да добие разумно уверување за тоа: дали финансиските извештаи се ослободени од материјално погрешни прикажувања без разлика дали се резултат на измами или грешки, и да изрази мислење за тоа дали финансиските извештаи се изготвени, во сите материјални аспекти, во согласност со применливата рамка за финансиско известување и дали активностите, финансиските трансакции и информациите рефлектирани во финансиските извештаи се, во сите материјални аспекти, во согласност со релевантната законска регулатива, упатства и воспоставени политики.
- 2.2 Финансиските извештаи кои се предмет на овој извештај се засновани врз годишната сметка составена според применливата рамка за финансиско известување во Република Македонија.
- 2.3 Ревизијата е извршена во согласност со стандардите за државна ревизија на Меѓународната организација на Врховни ревизорски институции (ИНТОСАИ) кои се пропишани за примена во Република Македонија. Овие стандарди налагаат да ги почитуваме етичките барања и да ја планираме и извршиме ревизијата со цел да добиеме разумно уверување за тоа дали финансиските извештаи се ослободени од материјално погрешни прикажувања. Ревизијата вклучува испитувања докази коишто ги поткрепуваат износите и обелоденувањата во финансиските извештаи. Изборот на постапки зависи од ревизорската процена, вклучително и процена на ризиците за материјални погрешни прикажувања во финансиските извештаи без разлика дали се резултат на измами или грешки.

При процена на ризиците, ревизорот ги разгледува интерните контроли како релевантни за подготовката и објективното презентирање на финансиските извештаи со цел да се дизајнираат ревизорски постапки кои се соодветни во околностите, но не за целите на изразување на мислење за ефикасноста на интерните контроли на субјектот. Кај субјектот, не е спроведен попис на побарувањата и обврските преку проверка и потврдување на реалноста на искажаните износи, преземените мерки за наплата на истите, причините за неизмирени обврски, евидентиран е приход од уплатени средства од

МИНИСТЕРСТВО ЗА ЕКОНОМИЈА
СМЕТКА НА ОСНОВЕН БУЏЕТ - 631
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

кандидати и баратели при спроведување на постапки за полагање на стручен испит и за извршени стручни ревизии на геолошка документација и рударски проекти, од кои не се исплатени надоместоците на комисиите за извршената работа, и на сметката на МЕ уплатени се средства за надоместоци по објавени тендери во постапки за доделување на концесии, при што искажан е приход за кој нема законски основ, од причина што средствата претставуваат јавни приходи и МЕ имало обврска да ги насочи на соодветните уплатни сметки во Буџетот на РМ.

Поради прашањата изнесени погоре, ние не бевме во можност да добиеме доволен соодветен ревизорски доказ за да обезбедиме основа за изразување ревизорско мислење за финансиските извештаи за 2011 година.

Ревизијата од точка 1.1. погоре е планирана и извршена во периодот од 01.03. до 31.05.2012 година кај МЕ од тим на Државниот завод за ревизија.

3. Осврт на ревизијата од претходната година – спроведување на препораките

Со ревизијата за 2008 година искажано е мислење без резерва поради што не се утврдени наоди и не се дадени препораки.

4. Наоди и препораки

Прашањата кои ги покрива овој извештај беа дискутирани на завршниот состанок со раководството и одговорните лица на субјектот - предмет на ревизија на ден 07.06.2012 година.

На ден 26.07.2012 година, под архивски број 17-122/7, примени се забелешки на Нацрт извештајот од одговорното лице на Министерството за економија за периодот од 01.01. до 27.07.2011 година. Добиени се забелешки и од законскиот застапник на Министерството за економија на ден 06.08.2012 година, заведени под архивски број 17-122/8.

Забелешките се разгледани од овластениот државен ревизор и истите не се прифатени од причина што не содржат елементи за промена на утврдените состојби.

Забелешките на одговорното лице за периодот предмет на ревизија и на законскиот застапник на министерството претставуваат интегрален дел на Конечниот извештај на сметката на основен буџет - 637.

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

Овластен државен ревизор 5

_____

4.1 Усогласеност со закони и прописи

4.1.1 Пописот на паричните средства, побарувањата и обврските не е извршен на начин предвиден во член 31-б и 31-в од Правилникот за сметководството на буџетите и буџетските корисници, односно не е утврдена состојбата на побарувањата и обврските преку проверка и потврдување на реалноста на искажаните износи при што не е утврден правниот основ за постоењето, дали и кои се ненаплатени побарувања, дали се преземени мерки за наплата на истите, причините за неизмирени обврски. Во пописниот материјал за побарувањата од купувачите во износ од 3.923 илјади денари, има само преглед по субјекти со поединечни износи од годината од која потекнуваат и кои влегуваат во салдото на 31.12.2011 година, без да се даде образложение во овој преглед или во извештајот. Исто така, не е извршен попис на активните и пасивните временски разграничувања со 31.12.2011 година.

Поради наведеното не е постапено согласно член 21 од Законот за сметководството на буџетите и буџетските корисници што има влијание на реалноста и објективноста на искажаните податоци за вредноста на средствата, побарувањата и обврските во деловните книги и финансиските извештаи.

Препорака

Одговорното лице во МЕ да преземе мерки и активности за квалитетно организирање и извршување на пописот на средствата и изворите на средствата, согласно законските прописи.

4.2 Финансиски извештаи

Биланс на успех

4.2.1 Во текот на 2011 година остварен е приход преку Секторот за енергетика, во вкупен износ од 165 илјади денари, по основ на уплатени средства за полагање на испит за стручна оспособеност на ракувачи на енергетски уреди и постројки, согласно член 157 од Законот за енергетика, а врз основа на член 6 од Правилникот за условите кои треба да ги исполнуваат ракувачите, програмата, начинот и постапката за полагање на испит за стручна оспособеност на ракувачите на енергетски уреди и постројки, донесен во 2009 година. Во 2011 година уплатиле вкупно 55 кандидати по поединечен износ од по 3 илјади денари, а висината на надоместокот за полагање на испитот е утврдена со Решение бр. 12-2545/1 од 17.03.2011 година. Согласно член 157 став 4 од Законот за енергетика, висината на надоместокот за работа на членовите на комисијата ја определува министерот, врз основа на приходите остварени согласно со став 3 од овој член, намалени за трошоците исплатени за организирање и полагање на

испитите, за што е потребно да се донесе посебно решение. Во 2011 година не е донесено вакво решение и нема исплата до крајот на годината.

На ваков начин вкупно прибраните средства во износ од 165 илјади денари се останати на сметката на МЕ, а резултатот е неисплатен надоместок на комисијата за извршената работа.

Препорака

Во наредниот период Секторот за енергетика во соработка со Секторот за финансиски прашања, да преземат активности за целосно спроведување на законските прописи кои се однесуваат на полагање на испит за стручна оспособеност на ракувачи на енергетски уреди и постројки и исплата на надоместоците на комисиите за извршената работа, врз основа на веродостојна и уредна документација.

4.2.2 Во текот на 2011 година остварен е приход преку Секторот за минерални суровини по основ на стручна оценка (ревизија) на геолошка документација и рударски проекти, во вкупен износ од 2.960 илјади денари. Средствата се однесуваат на уплати на надоместоци од иматели на концесија за детални геолошки истражувања (баратели) по основ на извршени стручни оценки (ревизии) на геолошка документација и рударски проекти, во период од 16.06.2011 до крајот на 2011 година. Надоместоците за вршење на стручна оценка (ревизија) од страна на имателите на концесија – барателите е приход на МЕ, согласно член 4 став 1 од Тарифникот за утврдување на висината на надоместоците за вршење на стручна оценка (ревизија) на геолошката документација и рударски проекти, донесен во јуни 2011 година, врз основа на член 60 став 7 од Законот за минерални суровини. Исто така, согласно овој Тарифник, средствата од став 1 во член 4 ќе се користат за исплата на надоместоци на претседателот, членовите и секретарот на комисиите за ревизија на геолошка документација и рударски проекти.

Формирањето на комисии со решение од страна на министерот, носењето на Тарифникот и исплатата на надоместокот на комисиите е регулирано со измените на член 60 од Законот за минерални суровини, во „Сл. весник на РМ“, бр. 158/10. Согласно член 60 став 6 на претседателот, членовите и секретарот за секоја извршена стручна ревизија им следува надоместок кој е на товар на подносителот на барањето.

Во текот на 2011 година извршени се стручни оценки (ревизии) од страна на комисиите формирани со решенија од министерот за економија, врз основа на кои вкупниот износ за исплата на надоместоците на комисиите изнесува 1.980 илјади денари, кој износ треба да се зголеми за пресметан персонален данок од доход. Во текот на 2011 до денот на вршење на ревизијата (мај 2012 година), не се исплатени надоместоци по овие решенија, од причина што не е донесен трошковник со кој поблиску би се дефинирале надоместоците на претседателот, членовите и секретарот на комисиите за ревизија на геолошката документација.

Претходно наведеното значи дека овие средства се наменски прибрани за исплата на надоместоците на стручните комисији, а истите останале на сметката на МЕ, со што постои можност (ризик) од нивна исплата за други намени наместо да се исплатат за надоместоци на комисиите за извршената работа.

Препорака

Во наредниот период Секторот за минерални сировини во соработка со Секторот за финансиски прашања, да преземат активности за целосно спроведување на законските прописи кои се однесуваат на извршување на стручна оценка (ревизија) на геолошката документација и рударски проекти и навремена исплата на надоместоците на комисиите за извршената работа, врз основа на веродостојна и уредна документација.

Биланс на состојба

4.2.3 Во Билансот на состојба искажани се побарувања во вкупен износ од 3.923 илјади денари, а со ревизијата од избраниот примерок на дел од овие побарувања се констатира следното:

- Побарувањата произлегуваат од минати години по основ на извршено фактурирање за надоместок за покривање на трошоците за испитување на стабилните и подвижните затворени садови за течни и под притисок затворени гасови од страна на Државниот инспекторат за техничка инспекција согласно Правилникот, донесен во 1999 година, и член 7 од Законот за техничка инспекција. Услугата е укината на 1 октомври 2008 година со донесувањето на новиот Закон за техничка инспекција, во 2008 година.
- Во изминатиот период, поради неизвршено плаќање на фактурите од страна на субјектите – корисници на услуги, дадени се предлози за утужување до секторот за правни работи, (доставени се копии од предлози за утужување од 2006, 2007 од сметководство до секторот за правни работи), а во текот на ревизијата добиен е и преглед на судски спорови по поднесени тужби од Државниот инспекторат и преглед на поднесени тужби од секторот за правни работи. Меѓутоа, овие податоци неможат да се усогласат ниту по износ, ниту по субјект, поради што ревизијата искажува неувереност во навременоста и целосноста на поднесените тужби за овие ненаплатени побарувања.
- Од причина што во изминатиот период поднесувани се тужби за ненаплатени побарувања, истите не се редовни побарувања и треба да се прекнижат на сомнителни и спорни побарувања преку соодветните конта во сметковниот план и во иднина да се следи судската разрешница во смисла на добиено судско решение во корист или на штета на МЕ, а согласно на тоа да се евидентираат деловните промени на соодветни сметки во деловните книги.

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

Овластен државен ревизор 8

_____

Препорака

Одговорните лица во МЕ да преземат активности за преиспитување на документацијата на сите искажани побарувања во однос на нивниот правен основ и поднесените тужби, можноста за нивна наплата и евентуално добиените судски решенија, и соодветно на тоа да се спроведат книжења на соодветни сметки во деловните книги.

4.3 Користење на средства согласно законските прописи

4.3.1 Согласно член 41 од Законот за концесии и други видови на јавно приватно партнерство, концедентот (Владата на РМ) од понудувачите и кандидатите, може да наплати надоместок за издавање на тендерска документација, а висината на надоместокот се пресметува врз основа на реално утврдените трошоци извршени за активностите потребни за нејзино изготвување.

Ревизијата констатира дека во Законот за концесии и други видови на јавно приватно партнерство, не постои одредба со која ќе биде предвидено дека надоместокот за издавање (подигнување) на тендерска документација како неповратни средства ќе биде приход на МЕ, односно со Законот, во член 41, е дадено право, концедентот односно Владата на РМ, од понудувачите и кандидатите, да може да наплати надоместок за издавање на тендерска документација што значи дека овој надоместок му припаѓа на концедентот, а не на министерството. Исто така, овие средства не се приход на министерството ниту со Одлуката за започнување на постапка за доделување на концесија, објавена во „Сл. весник на РМ“ бр. 166/10, освен што е кажана висината на надоместокот, а во точка 8 од Јавниот повик, кој што текст го спрема Комисијата во МЕ, се наведени уплатните сметки за домашни и странски фирми во корист на сметката на основен буџет – 631 на МЕ.

На ваков начин на сметката на МЕ неосновано се прибрани средства и искажан е приход во вкупен износ од 3.705 илјади денари, врз основа на:

- објавен Јавен повик за доделување на концесии за вода за производство на електрична енергија од 44 мали хидроцентрали, објавен на 24 февруари 2011 година, со обврска за уплата на надоместок за подигање на тендерска документација од по 300 евра во денарска противвредност, во вкупен износ од 952 илјади денари;
- објавен Јавен повик за учество во постапката за доделување на концесија за користење на вода за производство на електрична енергија од хидроелектрични централи на Црна река (Чебрин и Галиште) и учество во јавно приватно партнерство со АД ЕЛЕМ, во постапка со ограничен повик, која се одвива во две фази: во постапка за претквалификација и прибирање на понуди од одреден број на селектирани понудувачи. По разгледувањето на документацијата од пријавените учесници, доставена е покана на кандидатите кои ги исполниле условите во претквалификацијата, за подигање на тендерската документација, со обврска за уплата на надоместок од по

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

Овластен државен ревизор 9

_____

МИНИСТЕРСТВО ЗА ЕКОНОМИЈА
СМЕТКА НА ОСНОВЕН БУЏЕТ - 631
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОБЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

5.000 евра во денарска противвредност, во вкупен износ од 2.753 илјади денари.

Согласно Упатството за начинот на евидентирање, распоредување и поврат на јавните приходи, донесено врз основа на член 38 став 2 од Законот за буџетите, приходите од тендери во кои влегува и надоместокот за подигање на тендерската документација, се јавни приходи кои органите на управата се должни да ги насочуваат на уплатна сметка во рамките на трезорската сметка (840-4163, приходна шифра 724125) односно во самиот јавен повик да се наведе оваа сметка за да правилно се насочат средствата од учесниците – понудувачите. Расходите кои се прават во врска со спроведување на тендерите (оглас, канцелариски материјал и др) кај министерството се обезбедуваат од Буџетот на РМ, преку сметката на основен буџет - 637.

Препорака

Одговорните лица во МЕ да преземат соодветни мерки со цел јавните приходи, по основ на надоместок за подигање на тендерска документација во постапките за доделување на концесии, навремено и целосно да ги уплатуваат на уплатните сметки за јавни приходи, согласно законските прописи.

4.3.2 Во Билансот на приходи и расходи за 2011 година искажан е приход во износ од 4.019 илјади денари, по основ на извршена наплата на средства по основ на активирани банкарски гаранции поради неисполнување на одделни обврски наведени во тендерската документација или поради неисполнување на обврски согласно потпишаните договори за концесии од страна на понудувачите кои учествувале во постапките за доделување на концесии за детални геолошки истражувања. Овие средства не претставуваат приход на сметката на МЕ туку истиот е приход на концедентот – Владата на РМ со насочување во Буџетот на РМ, согласно Упатството за начинот на евидентирање, распоредување и поврат на јавните приходи, член 10 и 15 од Законот за концесии и други видови на јавно приватно партнерство и Законот за минерални суровини.

Препорака

Одговорните лица во МЕ да преземат соодветни мерки со цел јавните приходи, по основ на активирање на банкарски гаранции поради неисполнување на обврски во постапките за доделување на концесии, навремено и целосно да ги уплатуваат на уплатните сметки за јавни приходи, согласно законските прописи.

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

Овластен државен ревизор 10

_____

Вкупни ефекти од наодите

- Врз основа на изнесените наоди во точките 4.1. и 4.2. погоре кои се однесуваат на утврдени состојби за неспроведен попис на побарувањата и обврските преку проверка и потврдување на реалноста на искажаните износи, преземените мерки за наплата на истите, причините за неизмирени обврски, неискажани сомнителни и спорни побарувања за побарувања по кои се поднесени тужби, евидентиран приход од уплатени средства од кандидати и баратели при спроведување на постапки за полагање на стручен испит и за извршени стручни ревизии на геолошка документација и рударски проекти, од кои не се исплатени надоместоците на комисиите за извршената работа, и искажан приход од уплатени средства за надоместоци по објавени тендери во постапки за доделување на концесии, за кој нема законски основ, и истите се јавни приходи кои требало да се насочат на соодветните уплатни сметки во Буџетот на РМ, ревизијата не изразува мислење за реалноста и објективноста на финансиските извештаи за 2011 година.

5. Ревизорско мислење

Мислење за финансиски извештаи

Според наше мислење, поради значењето на прашањата изнесени во точката 4.1. и 4.2. од овој извештај, ние не бевме во можност да добиеме соодветни ревизорски докази за да обезбедиме основа за нашето ревизорско мислење. Согласно тоа, ние не изразуваме мислење за финансиските извештаи на Министерството за економија – сметка на основен буџет – 631, на ден 31 декември 2011 година.

Мислење за усогласеност со закони и прописи

Според наше мислење, поради значењето на прашањата изнесени во точките 4.1, 4.2. и 4.3 од овој извештај, активностите, финансиските трансакции и информации, рефлектирани во финансиските извештаи на Министерството за економија, не се во согласност со релевантната законска регулатива, упатства и воспоставени практики.

6. Системски слабости

Ревизијата има обврска да ја истакне потребата од дорегулирање и прецизирање на уплатата на средствата по основ на предвиден надоместок во член 37 од Законот за јавни набавки за добивање на тендерска документација. Согласно Упатството за начинот на евидентирање, распоредување и поврат на јавните приходи, предвидена е уплатна сметка во рамките на трезорската сметка (840-4163, приходна шифра 724125), приходи од тендери (јавни нарачки). Во текот на 2011 година на сметката на основен буџет – 631, на МЕ уплатени се средства во вкупен износ од 411 илјади денари по основ на уплатени средства за подигање на тендерска документација. Заради воедначен пристап на постапување на државните органи ревизијата препорачува Министерството за финансии да го прецизира начинот на прибирање на средства по основ на надоместокот за добивање на тендерската документација со цел да се обезбеди целосност на јавните приходи кои се остваруваат во Буџетот на РМ по овој основ.

7. Нагласување на прашања за неизвесност или континуитет

Приходи остварени на сметка на основен буџет – 631, МЕ

7.1. Најголем дел од средствата кои се уплатени на сметката на основен буџет 631 - МЕ во 2011 година и врз основа на кои се искажува приход, не се приход на МЕ, односно дел од приходот требало да се насочи на соодветна уплатна сметка во рамките на трезорската сметка на Буџетот на РМ, а дел од овој приход се наменски средства за исплата на надоместоци на комисии составени од именувани лица од редот на стручни и научни работници кои вршат специфични стручни работи. Доколку ваков приход е остваруван и во изминатите години значи дека МЕ прибирало средства за кои немало законски основ, при што дел од средствата останале непотрошени надвор од Буџетот на РМ, а дел од нив се ненаменски за други потреби на МЕ. Пренесениот вишок на приходи од претходната година, како непотрошени парични средства од минати години, изнесува 11.390 илјади денари, за кои средства ревизијата препорачува да се испита основот на нивното прибирање, со цел правилно насочување на соодветните уплатни сметки во Буџетот на РМ.

МИНИСТЕРСТВО ЗА ЕКОНОМИЈА
СМЕТКА НА ОСНОВЕН БУЏЕТ - 631
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

МИНИСТЕРСТВО ЗА ЕКОНОМИЈА		
Сметка на основен буџет на РМ - 631		
БИЛАНС НА ПРИХОДИ И РАСХОДИ ЗА 2011 година		
		во 000 денари
Опис на позицијата	2011	2010
Приходи		
Неданочни приходи	12,660	7,968
Трансфери и донации	11,390	22,816
Вкупно приходи	24,050	30,784
Расходи		
Тековни расходи		
Стоки и услуги	2,250	13,076
Субвенции и трансфери	1,300	5,998
Вкупно тековни расходи	3,550	19,074
Капитални расходи		
Капитални расходи	137	320
Вкупно капитални расходи	137	320
Вкупно расходи	3,687	19,394
Остварен вишок на приходи - добивка пред оданочување	20,363	11,390
Нето вишок на приходи - добивка по оданочување	20,363	11,390
Рапоредување на вишокот на приходи - добивката		
Дел од нето вишокот на приходи за пренос во наредна година	20,363	11,390
Вкупно распоред на вишок на приходи	20,363	11,390

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

Овластен државен ревизор 13

_____

МИНИСТЕРСТВО ЗА ЕКОНОМИЈА
СМЕТКА НА ОСНОВЕН БУЏЕТ - 631
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОБЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

МИНИСТЕРСТВО ЗА ЕКОНОМИЈА		
Сметка на основен буџет на РМ - 631		
БИЛАНС НА СОСТОЈБА НА ДЕН 31.ДЕКЕМВРИ		
		во 000 денари
Опис на позицијата	2011	2010
Актива		
Тековни средства		
Парични средства	20,363	11,391
Побарувања	3,923	4,698
Побарувања од вработените	323	323
Побарувања од државата и други институции	0	12
Активни временски разграничувања	4,594	1,673
Залихи	0	171
Вкупно тековни средства	29,203	18,268
Вкупна актива	29,203	18,268
Пасива		
Тековни обврски		
Краткорочни обврски спрема добавувачи	1,645	572
Обврски за даноци и придонеси од добивката	0	12
Пасивни временски разграничувања	27,558	17,513
Вкупно тековни обврски	29,203	18,097
Извори на средства		
Извори на капитални средства	0	171
Вкупно извори на деловни средства	0	171
Вкупна пасива	29,203	18,268

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

Овластен државен ревизор 14

_____

МИНИСТЕРСТВО ЗА ЕКОНОМИЈА
СМЕТКА НА ОСНОВЕН БУЏЕТ - 631
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

МИНИСТЕРСТВО ЗА ЕКОНОМИЈА			
Сметка на основен буџет на РМ - 631			
ПРЕГЛЕД			
НА ПРОМЕНИ НА ИЗВОРИ НА КАПИТАЛНИТЕ СРЕДСТВА ЗА 2011 ГОДИНА			
			во 000 денари
О П И С	Државен јавен капитал	Останат капитал (залихи на материјали, резервни делови и ситен инвентар и хартии од вредност)	Вкупно
Состојба 01.01.2011 година	-	171	171
Зголемување по основ на:	-	-	-
Набавки	-	-	-
Инвестиции во тек-градежни објекти опрема и др.	-		-
Ревалоризација на капитални средства	-		-
Намалување по основ на:	-	171	171
Отпис на капитални средства			-
Ревалоризација на отпишани капитални средства			-
пренос на сметката на 637	-	171	171
Состојба 31.12.2011 година	-	-	-

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

Овластен државен ревизор 15

_____

Примено: 06.08.2012			
Орг. единица	Бр.	Прилог	Вредност
17	122	18	

ДО: ДРЖАВЕН ЗАВОД ЗА РЕВИЗИЈА
Скопје

Бр. 02-6004/2
Скопје 03-08-2012 година

Влада на Република
Македонија
Министерство за економија

Јуриј Гагарин, 15
1000 Скопје,
Република Македонија
Тел. (02) 3093408
Ф: (02) 3084472

ПРЕДМЕТ: Забелешки на Нацрт извештајот
ВРСКА: Ваш бр. 17-122/5 од 21.06.2012 година

Почитувани,

Министерството за економија го разгледа доставениот Нацрт извештај на Овластениот државен ревизор за извршена ревизија на финансиските извештаи заедно со ревизијата на усогласеност на Министерството за економија за 2011 година за сметките за основен буџет 637 и 631.

Во прилог на наведените цели и препораки на ревизијата, Министерството за економија, ги доставува следните забелешки:

1. Во однос на препораката кон точка 4.1 што се однесува на делот за интерни контроли "Одговорното лице во МЕ да воспостави целосен систем на интерни контроли, со донесување на пишани процедури и постапки на сите нивоа на работење и да се обезбеди нивно спроведување, со цел да се обезбеди ефикасен систем на финансиски менаџмент и контрола во сите процеси на работењето."

Забелешки:

Секторот за финансиски прашања е формиран со донесување на Правилникот за организација на работата на Министерството за економија 04-2292/3 од 26.04.2010 година и Правилникот за систематизација на работните места во Министерството за економија бр. 04-2292/4 од 26.04.2010 година. До екипирање на Секторот со пополнување на предвидените работни места кои опфаќаат ex ante и ex post финансиска контрола, секој документ кој предизвикува финансиска обврска е потврден од страна на Раководителот на секторот за кој се однесува финансиската обврска и од Раководителот на секторот за финансиски прашања. Задолженото лице за ликвидатура врши дополнителна контрола пред подготвување на налогот за исплата. Министерството за економија е во фаза на имплементација на ИСО 9001:2008 со кој ќе бидат опфатени и финансиските процеси со процедури.

2. Во однос на препораката кон точка 4.2.1 што се однесува на делот за усогласеност со закони и прописи "Одговорните лица во МЕ да преземат активности за целосно осамостојување на БМ и ДПИ кои се органи во состав на МЕ, но со статус на правни лица, со цел сите нивни надлежности да ги обавуваат самостојно и да ја преземаат евентуалната одговорност при нивното извршување"

Забелешки:

Министерството за економија цени дека за целосното осамостојување на Бирото за метрологија и Државниот пазарен инспекторат треба да одлучи Владата на Република Македонија, со што ќе треба да пристапи кон измена на Законот за организација и работа на органите на државната управа.

- Во однос на препораката кон точка 4.2.2 "Одговорното лице во МЕ да ги преземе следните активности: Да се изврши усогласување и систематизацијата на работните места со што ќе се овозможи мобилност во државната служба со интересен оглас од Помлад соработник во непосредно повисоко звање; При преземање на државни службеници од еден во друг орган на работно место со исто звање да се почитува степенот и видот на завршеното образование утврдено со Правилникот за систематизација на работните места на МЕ"

Забелешки:

Во врска со забелешката по оваа точка, ве известуваме дека се прифаќа препораката на Државниот завод за ревизија со констатција дека вакавата состојба ќе се надмине со донесување на новиот Правилник за организација и работа на Министерството за економија и Правилник за систематизација на работните места во Министерството за економија.

Во врска со забелешката дека при превземање на државни службеници од еден во друг орган на работно место со исто звање треба да се почитува степенот и видот на завршеното образование утврдено со Правилникот за систематизација на работни места, укажуваме дека секогаш се почитува степенот и видот на завршеното образование при превземање и распоредување на соодветно работно место.

- Во однос на препораката кон точка 4.2.3 "Одговорното лице во МЕ да преземе мерки и активности за квалитетно организирање и извршување на пописот на средствата и изворите на средствата, согласно законските прописи".

Забелешки:

Во врска со забелешките за извршен попис во Министерството за економија и органите во состав за 2011 година, од страна на Државниот завод за ревизија, Централната пописна комисија го дава следниот коментар:

Во изминатите години, 2007-2008 година, од страна на стручни лица и претставници на Секторот за информатика изработена е ексел табела која содржи инвентарен број, датум на набавка, набавна, отпишана и сегашна вредност на основните средства во Министерството за економија, во формат кој би се користел при спроведување на електронски попис со помош на бар код читач. Истата табела е можно да се користи и при спроведување на попис без бар код читач, на малку помодифициран начин. Имено, на посебни листи, членовите на пописната комисија ги запишуваат инвентарните броеви и описот на опремата во МЕ, после што следи рачно пребарување во табелата. Оваа ексел табела секоја година се ажурира и надополнува со новонабавената опрема. Од таа причина податоците во табелата се совпаѓаат со сметководствениот листинг, но не во целост. При внесувањето на фактичката состојба утврдена во поединечните листи на лице место, се нотираат и разликите кои се утврдуваат со споредба со листингот. По усогласување со сметководствените листи, забелешките се внесуваат од страна на комисијата, со напомена за исправките во финалниот извештај за извршен попис од страна на комисијата. Од таа причина само навидум изгледа дека не е извршен попис на основни средства, односно не е опишана фактичката состојба на затекнати основни средства, што всушност не е точно. Анализирајќи ги забелешките од ДЗР, во иднина потребно е да се воведат уште една колона во табелата, при што освен фактичката состојба ќе се евидентира и сметководствената состојба, што би придонело зголемување на транспарентноста и би се минимизирала можноста за забуни при читање на податоците во табелата од страна на лица кои не се вклучени во спроведување на пописот.

Во врска со опремата која е доделена на времено користење од Министерството за образование, Секретаријатот за европски прашања и Министерство за финансии, фактички е опишана само онаа опрема која физички се наоѓа во МЕ и Органите во состав. Поголемиот дел од таа опрема се дадени на користење на други органи, како Министерство за правда и неколку Бизнес инкубатори во внатрешноста на Републиката (бројката и видот на оваа опрема се гледа од уредно потпишани реверси помеѓу МЕ и органите). Со Одлука на Владата на Република Македонија, во 2011 година опремата дадена во Министерството за правда е отстапена на трајно користење. Опремата евидентирана во органите во состав на МЕ е уредно евидентирана, со напомена дека при нејзино запишување не е нотирано дека се работи за неа, односно не е издвоена при самиот попис, а за опремата дадена во Бизнес инкубаторите, МЕ и пописната комисија нема податоци (иако во претходните години писмено е побарано да достават извештај за извршен попис до МЕ).

Како основна забелешка во Извештаите за извршен попис од страна на Централната пописна комисија, неколку години наозад евидентиран е проблемот со налепниците со инвентарни броеви залепени на самата опрема. По спроведување на пописот, секоја година, на опремата се лепат инвентарни броеви кои недостасуваат. Но, и покрај тоа, голем број на основни средства немаат инвентарни

броеви (истите се одлепуваат, посебно при преместување на опремата што е честа појава во последните 2-3 години поради преселување на цели сектори од едни во други простории). Но, ова не значи дека оваа опрема не е евидентирана во фактичка состојба како што стои во забелешката од ДЗР. Имено, иако на самата опрема нема инвентарен број, Комисијата при пописот на истата, врз основа на описот и датумот на набавка и во консултации со лицата кои учествувале во изработката на ексел табелата и формулирањето на описот на тие средства, како и од сопствено искуство (поголем број од членовите на комисијата се вклучени во пописот веќе неколку години наназад), ги пронаоѓа нивните инвентарни броеви во табелата и истите ги евидентира. Истото е покомплицирано со компјутерската опрема, поради сличноста, но врз основа на разни интерни листи од Секторот за информатика за задолжување на лица со таа опрема, успешно се пронаоѓа и евидентира. Но, комисијата не е во можност прецизно да одреди каде се наоѓа таа опрема (во која канцаларија, кој ја користи), но со сигурност тврди дека истата се наоѓа во МЕ и се користи од страна на вработените. Исто така, мора да се напомене дека за опремата МЕ нема пракса да склучува реверси со секој вработен поодделно (освен за користење на службени мобилни телефони), туку се се води како опрема на МЕ, освен за компјутерската опрема за која постојат интерни секторски листи во Секторот за информатика, повторно со напомена дека не постојат задолжувања за секој вработен поединечно. Реверсите со изјавите за мобилните телефони се дадени на увид на ДЗР, поединечно за секој вработен.

Во врска со компјутерската опрема која се наоѓа во просториите на Секторот за информатика, а за која ДЗР дошол до заклучок дека е повлечена од употреба, при извршување на пописот на комисијата не и е предочено дека е неупотреблива. Од тие причини, Централната пописна комисија ја попишала како опрема ставена во функција на вработените во МЕ, без да ја предложи за расход. Во овој случај факт е дека информацијата за неупотребливоста на оваа опрема е отпосле дадена на ДЗР, наместо навремено да се информира за тоа членот на пописната комисија задолжен за попис на компјутерската опрема и да се постапи правилно со неа.

Во врска со пописот извршен во Државниот пазарен инспекторат, Централната пописна комисија навремено доби пописни листи за извршен попис од сите одделенија без изготвен извештај за извршен попис, од што неспорно се гледа дека пописот е детално и навремено извршен, но без сумирање на податоците, што е спротивно на нотираната забелешка од ДЗР за неизвршување на попис. Од страна на Државниот завод за техничка инспекција, по повеќе телефонски јавувања и ургенции од страна на заменик на претседателот на комисијата, не е доставен ниту извештај, ниту пописни листи. Централната пописна комисија во својот извештај го нотирала горенаведеното.

Извештајот за резултатите од пописот не е потпишан од еден член на Централната пописна комисија од причина што истиот во тој период се наоѓал на службено патување во странство. Во интерес на почитување на роковите, Извештајот како таков е доставен до министерот за економија.

Заклучок: Централната пописна комисија делумно ги прифаќа забелешките нотирани од ДЗР за извршениот попис во 2011 година со напомена дека дел од нив се забележани и се составен дел на Извештајот за извршен попис изготвен од самата комисија. Имено, во функција на извршување на пописот на средствата и нивните извори согласно законските прописи, потребно е да се воведат електронска евиденција на опремата со што би се овозможило ставање во употреба на веќе набавениот мобилен читач на бар кодови. Со тоа би се решил проблемот со одлепување на налепниците со инвентарни броеви и овозможување на брзо и квалитетно попишување на опремата. Истото е потребно да се направи и спроведе и во органите во состав на МЕ.

Централната пописна комисија во никој случај не ја прифаќа забелешката дека ваквиот начин на вршење/неизвршување на попис има влијание на реалноста и објективноста на искажаните податоци за вредноста на средствата, побарувачката и обврските во деловните книги и во Билансот на состојба со 31.12.2011 година, од причина што:

1. Пописот е извршен со целосна посветеност на сите членови на комисијата, навремено и согласно законските прописи, со извесни исклучоци кои никако не може целосно да влијаат на и да ја искриват реалната слика искажана во Билансите на МЕ;
2. Централната пописна комисија прифаќа дека се направени ненамерни пропусти и грешки под влијание и дејство на различни предвидливи и непредвидливи фактори што произлегуваат пред се од обемноста на целиот процес, во смисла на протокот

на информации помеѓу службите и членовите на комисијата, како и помеѓу самите членови во комисијата, потешкотии во координацијата при доставување на податоци потребни за извршување на пописот, а се од причина што сите членови на комисијата се ангажирани со секојдневни задачи кои произлегуваат од работните места на кои се наоѓаат и неможноста за целосна посветеност и достапност при спроведување на пописот.

Со налог за книжење 600083 направено е прекнижување на набавка на мобилен бар код читач и термички принтер (прилог налог за книжење)

Со налогот се раскнижува амортизацијата и се става како основно средство кое не е пуштено во употреба (прилог налог за книжење).

- Во однос на препораката кон точка 4.2.4"МЕ како орган на државната управа, да преземе активности во насока на комплетирање на сите судски предмети кои се водат во МЕ пред надлежен суд и истите да бидат предадени на постапување во надлежност на Одделението за судски и управни постапки, со цел да се обезбеди заштита на интересите на државата при водењето на судските постапки".

Забелешки:

Министерството за економија дополнително од сите сектори и органи во состав ќе побара подетални извештаји и информации во однос на сите судски предмети во кои Министерството се јавува како тужена страна. Потоа ќе се преземат активности за перманентно и постојано ажурирање на сите потребни податоци, со задолжување на контакт лица од секој сектор и орган во состав на Министерството кои ќе го известуваат навремено и уредно, Одделението за судски и управни постапки, за секој предмет поединечно, со копија за се што е преземено. Со Државното правобранителство на Република Македонија и понатаму ќе контактираат назначените контакт лица од Министерството и органите на состав.

- Во однос на препораката кон точка 4.2.5"МЕ да преземе активности за доуредување на законските прописи во смисла на целосно раздвојување на надлежностите и активностите во Секторот за туризам во однос на АППТ и преиспитување на постоењето на секторот во МЕ"

Забелешки:

Во врска со препораката дадена од страна на Државниот ревизор сакаме да укажеме дека наележностите на Министерството за економија - Секторот за туризам и угостителство, во однос на надлежностите на Агенцијата за промоција и поддршка на туризмот јасно се дефинирани во Законот за организација и работа на органите на државната управа (Сл. весник на Република Македонија бр.58/00,44/02,82/08), Законот за основање на Агенција за промоција и поддршка на туризмот во Република Македонија (Сл.весник на РМ бр.103/08, 156/10, 11/12), Закон за туристичка дејност (Службен весник на Република Македонија, бр. 62/04, 89/08, 12/09, 17/11 и 53/11), Законот за угостителска дејност (Службен весник на Република Македонија, бр. 62/04, 89/08, 115/10 и 53/11) и Законот за такса за привремен престој (Сл.весник на РМ бр.19/96....17/11). Врз основа на вака утврдените законски надлежности на Министерството за економија во делот на туризмот и угостителството, неспорно е дека постои јасна дистинкција во надлежностите и активностите помеѓу Министерството за економија – Сектор за туризам и угостителство од една страна и Агенцијата за туризам од друга страна. Во рамки на годишните програми на двете институции, освен активност - репринт на промотивен материјал, не постојат паралелни активности на Министерството за економија со Агенцијата за туризам. Предвидувањето на активност - репринт на промотивен материјал како дел од годишните програми на МЕ и на Агенцијата е од причина - финансиска поддршка на Агенцијата, која располага со значително понизок буџет во однос на буџетот на МЕ, како и зголемување на фондот на промотивен материјал, поради огромната потреба и побарувачка за истиот од страна на државниот и приватниот сектор.

Цениме дека констатацијата на ДЗР за преиспитување на основаноста од постоењето на Секторот за туризам и угостителство е предимензионирана. Овој став го темелиме на фактот дека Секторот за туризам и угостителство при Министерството за економија, врз основа на законски утврдените надлежности е носител на креирањето мерки и политики за развој на туризмот во Република Македонија, во однос на Агенцијата за туризам која е оперативен орган со надлежност за извршување на претходно утврдените мерки и активности од страна

на Министерството за економија и Владата на Република Македонија. Ваквиот статус Министерство за економија-Сектор за туризам и угостителство v.s. Агенција за туризам аналогно постои и се применува и за останатите секторски единици во Министерството за економија за кои de facto паралелно постојат исто толку агенции / дирекции, со посебни надлежности утврдени во соодветни законски и подзаконски акти, како и со паралелни годишни програми кои повлекуваат значителен износ на буџетски средства.

Забелешката на ревизорот дека треба да се допрецизираат надлежностите на Секторот за туризам и угостителство при МЕ во однос на Агенцијата за туризам ЈА ПРИФАКАМЕ, во смисла на формално-правно доредување на постојната законска и подзаконска регулатива која го уредува ова прашање, за што МЕ веднаш ќе пристапи кон реализација на дадената забелешка

- **Во однос на препораката кон точка 4.2.6** "Одговорното лице на МЕ да преземе активности за носење на нов подзаконски акт со кој ќе се пропише начинот, видот и висината на субвенциите, согласно Законот за туристичка дејност, кој ќе се применува во случај на обезбедување на средства за исплата на субвенции во туризмот преку Програма за чија реализација ќе биде задолжена АППТ "

Забелешки:

Упатството за субвенционирање на странскиот организиран туристички промет објавено во Сл. весник на РМ на 12 февруари 2010 година е донесено врз основа на членот 22 од Законот за изменување и дополнување на Законот за туристичка дејност (Сл. весник на РМ бр.89/08), со кој членот 57 од основниот текст на Законот е изменет со нов став 2 кој гласи "Заради побрз развој на туризмот и формирање поконкурентни цени на туристичките аранжмани, ќе се донесе Упатство за субвенционирање на странскиот организиран туристички промет што ќе го донесе министерот надлежен за работите од областа на туризмот". Врз основа на истиот овој член од Законот за туристичка дејност, на 5 Јануари 2011 година донесено е Упатството за изменување и дополнување на Упатството за субвенционирање (објавено во Сл. весник бр. 2/11) Неколку месеци покасно, на 20.02.2011 година стапи на сила Законот за изменување и дополнување на Законот за туристичка дејност (Сл. весник на РМ бр.17 од 11.02.2011 година) во кој членот 57 став 2 се менува и гласи "Заради побрз развој на туризмот и формирање поконкурентни цени на туристичките аранжмани за странски туристи, министерот надлежен за работите од областа на туризмот ќе го пропише начинот, видот и висината на субвенциите". Со членот 22 од Законот за изменување и дополнување на Законот за туристичка дејност (Сл. весник на РМ бр.89/08), на министерот му било дадено правото субвенционирањето да го регулира единствено со упатство, кое и било донесено.

Со Законот за изменување и дополнување на Законот за туристичка дејност (Сл. весник на РМ бр.17 од 11.02.2011 година) на министерот му е дадено дискреционо право субвенционирањето да го регулира со било кој подзаконски акт, а со оглед на тоа што упатството е еден од видовите на позадаконските акти, министерот одлучил истото да продолжи да се применува со оглед на тоа што во Законот од 2011 година нема никакви измени на одредби кои влијаат на самата содржина на Упатството. Забелешките на ревизорот би биле основани доколку беше донесен нов закон, а Законот за изменување и дополнување на Законот за туристичка дејност (Сл. весник на РМ бр.89/08) врз основа на кој е донесено упатството престанеше да важи. Со оглед на тоа што Законот од 2008 година е сеуште на сила со измени и дополнувања кои воопшто не влијаат на содржината на Упатството, немало никаква причина истото да престане да важи, туку континуирано може да остане да се применува.

Во прилог на ова говори и фактот дека на 05 Јануари 2011 година стапи на сила последната измена на Упатството, кое како и претходните измени е подготвено согласно спроведените консултации со Секретаријатот за законодавство и Комисијата за заштита на конкуренција и како такво разгледано и усвоено од страна на Владата на РМ, во редовна владина процедура од страна на сите работни тела. Се нагласува дека во ниту една фаза од изготвувањето и усвојувањето на последните измени на Упатството, Министерството за економија нема добиено забелешка или укажување од надлежните органи и тела, дека истото со измените на

Законот за туристичка дејност (Сл. весник на РМ бр.17 од 11.02.2011 година) е укинато т.е. не е на сила (во прилог Мислење од Секретаријатот за законодавство, Мислење од Комисија за заштита на конкуренција, Извадок од Нацрт-записник од седница на Влада на РМ)

Забелешката на ревизорот која цениме дека е од формален карактер, ќе ја реализираме, односно до крајот на месец август министерот за економија ќе го објави новиот подзаконски акт.

- **Забелешки по точка 4.2.7 од Нацрт Извештајот :**

Надлежен државен орган за областа туризам и угостителство е Министерството за економија. Согласно Законот за туристичка дејност министерот за економија донесе Упатство за субвенционирање на странскиот организиран туристички промет. Надлежен сектор за областа туризам и угостителство е Секторот за туризам и угостителство во рамките на министерството. Според тоа, надлежноста за работа по поднесените барања за субвенционирање е утврдена со Законот за организација и работа на органите на државната управа (Службен весник на Република Македонија бр. 58/00, 44, 02, 82/08). Министерот за економија со цел да обезбеди поголема контрола во работењето на предметите, формира со решение бр. 13-4988/1 од 14.06.2010 година Комисија за спроведување на постапката за доделување на средства од Буџетот на Република Македонија на барателите на субвенција. Комисијата, која беше составена од пет члена со лица од областа на туризмот, правото и економијата, има обврска најмалку еднаш месечно да ги разгледува поднесените барања, да се произнесе по нив и да достави предлог до министерот за економија кој треба да донесе решение за исплата/одбивање на барањето за субвенционирање.

Во решението на Комисијата повикување е направено на Програмата за развој на туризмот за 2010 година, односно не е опфатена и Програмата за 2011 година. Меѓутоа, вработените во секторот кои се и членови на Комисијата (од 5 члена 3 се од секторот), а при тоа никаде во решението не е спомнато престанок на важење на комисијата до кога таа може да работи, имаат неспорна надлежност да работат на предметите за субвенционирање. Со други зборови (доколку министерот не оцени поинаку) воопшто нема потреба да се формира комисија (која е од интересен карактер) при постоење на секторот.

Упатството за субвенционирање на странскиот организиран туристички промет е донесено врз основа на член 57 од Законот за туристичката дејност. Одредбата на членот 57 од овој закон, а ниту одредбите на предметното упатство, не предвидуваат право на жалба против решение донесено од страна на Министерот за економија. И покрај тоа, Министерството за економија, а врз основа на Законот за пошта управан постапка, како правно средство во донесеното решение за субвенционирање ја посочи второстепената комисија на Владата на Република Македонија (која во различен период носеше различни називи) која беше посочена како второстепената комисија во одредени одредби од Законот за туристичка дејност. Меѓутоа, со Законот за изменување на законот за Владата на РМ (Сл. весник на РМ бр. 51/11 од 13 април) се избришани одредбите со кои беше регулирано постоењето и работењето на комисиите за одлучување во втор степен во управни работи кои што врз основа на овие одредби се формираа како постојани или повремени тела. Од 01 ноември 2011 не е во функција Комисијата на Владата на РМ за решавање во управна постапка во втор степен од областа на економијата, додека во Законот за основање на Државна комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен определена е надлежноста на државната комисија согласно материјалните закони со кои е уредена определена област.

Согласно членот 227 став 1 од ЗОУП, доколку со закон не е утврдено право на жалба на решение на орган на државна управа, може да се поведе управен спор. Според став 7 од овој член во сите случаи во управната постапка кога со закон не е предвиден орган за решавање во втор степен, странката против првостепеното решение може да поведе управен спор, (донесено решение од страна на Државна комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен УПБР 0810-2 од 18.01.2012).

Ве известуваме дека сите решенија за субвенционирање од 01 ноември во делот на правната поука ја насочуваат странката дека против донесеното

решение може да поведе управен спор пред управниот суд во рок од 30 дена од неговото донесување.

Воедно сакаме да укажеме на точка 4 од член 213 од ЗОУП која вели: кога во решението е дадено погрешно упатство, странката може да постапи според важечките прописи или според упатството. Странката што ќе постапи погрешно поради даденото упатство, неможе поради тоа да има штетни последици.

3. Во однос на препораката кон точка 4.3.1 "МЕ да преземе активности за целосно спроведување на одредбите од поединечно склучените договори со корисниците на дел од средствата од заемот согласно Законот за задолжување на РМ со заем кај Меѓународната банка за обнова и развој – Светската банка по договор за заем за Проектот за реформа на деловното окружување и институционално зајакнување "

Забелешки:

Забелешка 1: Корисници на кредитот за реализација на проектот БЕРИС беа и Институт за акредитација на Република Македонија, Комисија за заштита на конкуренција, Генерален секретаријат- Сектор за регулаторна реформа во делот на Регулаторна Реформа, Биро за метрологија.

Меѓутоа, единствено НБРМ и ЦРМ имаат обврска за враќање на искористениот дел од кредитот спрема Буџетот на Република Македонија.

Забелешка 2: Воопшто не може да стане збор за тоа дека се обезбедуваат и исплатуваат буџетски средства во поголем износ отколку што е обврската согласно Законот за задолжување на РМ со заем, а уште помалку дека не е во согласност со Законот за буџетите и Законот за извршување на Буџетот на РМ за 2010 и 2011 година, од две причини:

1/ Централен регистар и Народна Банка на Република Македонија се институции кои во целост припаѓаат на Република Македонија и сите средства со кои располагаат без оглед дали се тоа сопствени приходи или приходи од основен буџет се работи за средства на институции на Република Македонија.

2/ Невозможно е да се исплати повеќе буџетски средства во поголем износ отколку што е обврската согласно Законот за задолжување на РМ со заем од причина што амортизациониот план кој се следи за исплата е пресметан и усогласен помеѓу Р.Македонија и Светска Банка и како што ревизорот точно констатирал во извештајот: „Во текот на 2010 и 2011 година од Буџетот на МЕ целосно се отплатени три главнини во вкупен износ од 796.288,50 евра односно во денарска противвредност од 49.246 илјади денари и камата, во вкупен износ од 174.078,69 евра односно во денарска противвредност од 10.783 илјади денари.“ За овие износи од ревизорот не е утврдено дека го надминуваат усвоениот амортизационен план спрема Светска Банка па оттука не може да биде адекватен аргументот дека се исплаќаат повеќе средства од колку што е обврската кон Светска Банка.

Од таа причина е потребно ревизорскиот извештај да биде попрецизен во смисла дека Министерството за економија треба да преземе активности за целосно спроведување на одредбите од поединечно склучените договори со корисниците на дел од средствата од заемот согласно Законот за задолжување на РМ со заем кај Меѓународната банка за обнова и развој – Светската банка по договор за заем за Проектот за реформа на деловното окружување и институционално зајакнување. При тоа, Проектот БЕРИС иницијално беше испланиран да трае до 31.12.2009 но истиот беше продолжен од Светска Банка до 1.05.2011 година заради дореализација на договорите кои беа склучени. Затоа односно се до последната исплата на износ по договор, не беше во можност да се утврди точниот износ на потрошени средства од корисниците. Истовремено Министерството за финансии имаше алоцирано потребни средства за исплата на ратите + каматата од заемот како што истите пристигнуваа и Министерството за економија извршуваше исплата кон Светска Банка. Министерството за економија им презентираше на ревизорите остварена комуникација со Министерството за финансии каде е договорено односно добиено укажување дека Министерството за економија од сопствениот буџет ќе ги исплаќа обврските спрема Светска Банка за проектот БЕРИС за што Министерството за финансии секоја година ќе алоцира средства колку што изнесува амортизациониот план за отплата на кредитот.

Прашањето за отплата на делот кој е искористен од НБРМ и ЦРМ е сепак и исклучиво техничко прашање бидејќи на ниту еден начин не влијае ниту на износот на ратите + каматата согласно Амортизацискиот план за отплата на кредитот ниту на ажурноста во исплатата на Република Македонија спрема Светска Банка. Во оваа смисла од страна на Министерството за економија се прифаќа препораката да се преземат активности за целосно спроведување на одредбите од поединечно склучените договори со корисниците на дел од средствата од заемот согласно Законот за задолжување на РМ со заем кај Меѓународната банка за обнова и развој – Светската банка по договор за заем за Проектот за реформа на деловното окружување и институционално зајакнување.

- Во однос на препораката кон точка 4.3.2 "Одговорното лице во МЕ во соработка со одделението за внатрешна ревизија да преземе активности за проверка и контрола на сите исплатени средства во периодот од 2008-2011 година по основ на кофинансирање на ЕИИЦМ. Во сите случаи на ненаменско и незаконско користење на средствата, кај субјектот на кој му се одобрени средствата, (ЕИИЦМ односно учесниците во проектниот конзорциум) да се задолжат одговорните лица за нивно враќање со камата и да се преземат соодветни мерки против истите "

Забелешки:

Имајќи ги во предвид Извадокот од Нацрт-записник од Единаесетта седница на Влада на РМ од 24.10.2006 година и Изјавата за кофинансирање потпишана од министер Вера Рафајловска од 21.03.2007 година (министер овластен од Владата да ја потпише изјавата), Министерството за економија почнувајќи од 2008 година преку годишните програми ги кофинансира активностите на ЕИИЦМ како резултат на заклучок, а не на министерот за економија.

Исто така кофинансирањето на работата на ЕИИЦМ е содржано во владините програми за работа и тоа:

-во Програмата за работа на Владата за периодот 2008-2012 во првата од петте стратешки приоритети 1. Економија со висок и одржлив раст (стр. 3), во делот Мали и средни претпријатија (стр. 19) еден од проектите е Вмрежување со 400.000 претпријатија во ЕУ-мрежата на претпријатија (стр.21)¹,

-во Програмата за работа на Владата за периодот 2011-2015 година е наведено дека „Развојот на економијата, зголемување на економскиот раст и домашните и странски инвестиции, како услов за отворање на нови работни места и подобар живот на граѓаните, се главни цели на Владата за следните 4 години“. Една од петте реформски политики и мерки за реализација на овие цели е: 5.Поддршка на мали и средни претпријатија (стр. 4). Оваа поддршка ќе се реализира преку осум проекти и програми од кои втората е: „Интернационализација на МСП во ЕУ мрежата преку проектот Европски информативен и иновативен центар во Македонија, кој е дел од мрежата Enterprise Europe Network (континуирано)“ (стр 14).

ПОЈАСНУВАЊЕ:

Согласно Извадокот од Нацрт-записник од Единаесетта седница на Влада на РМ од 24.10.2006 година, Изјава за кофинансирање од министер Вера Рафајловска од 21.03.2007 година, почнувајќи од 2008 година Министерството за економија ги кофинансира активностите на ЕИИЦМ префрлувајќи средства во противвредност од 100.000 Евра преку годишните Програми за развој на претприемништвото, конкурентноста и иновативноста на МСП. Проектот исто така е кофинансиран и од ЕУ преку ЦИП програмата 2007-2013, годишно по 90.000 евра.

Европскиот информативен и иновативен центар во Македонија (ЕИИЦМ) отпочна со работа во март 2008 година во рамки на конзорциумот формиран од Универзитетот

¹ Преку поддршка на едношалтерскиот систем за мали и средни претпријатија ќе им овозможиме на нашите мали и средни бизниси вмрежување со преку 400.000 претпријатија во ЕУ. Овој проект е дел од Рамковната програма на ЕУ за конкурентност и иновации 2007-2013, кој предвидува финансиски средства за МСП за подобрување на конкурентноста и иновативноста, поголем пристап до информации и реализација на научно-истражувачки проекти. Програмата ќе ги обедини стопанските комори, здруженијата на претпријатија, универзитетите и научните и развојните центри од земјите на ЕУ.

Св.Кирил и Методиј-Скопје (во улога на координатор), Агенцијата за поттикнување на претприемништвото во РМ (АППРМ), Стопанската Комора на РМ и Фондацијата за менаџмент и индустриско истражување-МИР. ЕИИЦМ е проект на европската СІР програма (Competitiveness and Innovation Program) и истиот претставува влезна порта за информирање за можностите за градење на европски партнерства и инволвирање во заеднички проекти со МСП преку оваа СІР програма. Европскиот информативен и иновативен центар во Македонија е дел од мрежата Enterprise Europe Network и има за цел преку контакти во рамките на оваа мрежа да ја зајакне бизнис соработката, да ги подигне технолошкото ниво и степенот на иновации и да ја подобри научно-истражувачката и развојната компонента на сите свои корисници.

- Во однос на препораката кон точка 4.3.3 "Одговорното лице во МЕ да преземе активности по добивање на Извештајот од извршена внатрешна ревизија на исплатата на субвенциите во туризмот која е во тек, во смисла на преземање на соодветни мерки против одговорните лица во сите случаи на утврдени неправилности за ненаменско користење на средства за субвенции. "

Забелешки:

Врз основа на Законот за туристичка дејност, член 57 и Законот за такса за приремен престој член 9, се донесува Програма за развој на туризам каде се прикажани сите добиени финансиски средства од страна на Владата на Република Македонија и посебно од ресорниот орган Министерството за финансии. За 2011 година по сите направени анализи од страна на секторот за туризам, во разговори со туристичкото стопанство, склучени повеќе годишни договори за закуп на хотелските капацитети во државата, се побараа од наша страна околу 50.000.000 денари за исплата на субвенциите до Министерството за финансии. Од нивна страна беа одобрени исто толку, при што со заклучок на влада беа трансферирани 1.200.000 денари за друга активност, што вкупно секторот располагаше со 48.800.000 денари за оваа активност. Овие обезбедени средства доколку се погледне завршниот конечен извештај беа точно потребни за исплата на сите пристигнати побарувања, со што секторот максимално добро ги извршил своите анализи и барањето за потребните финансиски средства.

На 21 септември 2011 година, со Одлука за прераспределба на средства меѓу буџетските корисници на централната власт и меѓу фондовите на Буџетот на РМ за 2011, донесена од страна на Владата на Република Македонија, Министерството за финансии одзеде 20.000.000 денари од оваа ставка на Министерството за економија за друга намена. Иако како сектор и ресорен орган укажувавме дека овие финансии ни се многу потребни за исплата на сите побарувања кои достигнаа до нас, а побарувањата за субвенции во најголем број пристигнуваат во текот на летниот период кога е и најголемата френквенција на туристи и чартер летови од странство, сепак од страна на ресорните органи беа одземени средствата, со изговор дека доколку има нов ребаланс ќе ги добиеме потребните средства или ќе бидат исплатени наредната година. Наредната година исто така со заклучок на Владата на Република Македонија оваа активност се префрлува на Агенцијата за промоција и подршка на туризмот и веќе како министерство немаме никаква надлежност во оваа активност, при што се создаде еден нов законски и финансиски простор во исплатата на субвенциите за организираниот странски туристички промет.

Алинеја 1 и 2 - Секое барање за субвенционирање поднесено од барателот за секоја поединечна група е заведено во архивата на Министерството за Економија и носи посебен архивски број со дата на прием од кој може да се види дали барањето е поднесено во рокот утврден во упатството. Само кај одделни барања од туроператорот Корендон каде што имаме две групи во два чартера со поаѓање во исто време и со престој во нашата држава во ист временски период, имаме спојување на барањата под еден архивски број, а што е во согласност со член 130 точка 1 од ЗОУП (спојување на работите во една постапка).

Алинеја 3 – Барањата за субвенционирање се решаваат согласно рокот утврден во ЗОУП.Со мали отстапувања барањата се земани на обработка според нивното пристигнување, а не е можно барањата да бидат решени според датумот на прием од причина што за дел од нив е водена управна постапка. Имајќи го предвид член 7

од Упатството кој го обработува опфатот и периодот на субвенционирање, како и фактот што во текот на годината се повторуваат петнаесетина баратели на субвенции, исклучена е можноста за ставање во повластена положба на едни туроператори во однос на други. При разгледувањето на барањата секогаш се водевме како комисија која решаваше дека пред законот се сите еднакви и исти и целосно ја отрфламе оваа забелешка од страна на државната ревизија.

Алинеја 4 – Заведувањето на барањата не ги врши нити секторот нити комисијата, туку самата архива. Како сектор и комисија се разгледувани и повеќе барања под ист број затоа што така ни се сервисирани од страна на архивата, но со разграничени деловни броеви.

Алинеја 5 - документацијата во досиејата по кои е одлучувано е во целост средена, а обрасците и прегледите во зависност од видот на превозот се пополнувани од страна на подносителите на барањата.

Точно е дека не е пополнета архивската листа меѓутоа поголемиот дел од барањата не беа завршени, односно 84 предмети беа дојдени до форма на записник и се чекаше Владата да донесе одлука за нивно превземање и исплата од страна на Агенцијата за промоција и подршка на туризмот.

Алинеја 6 – Предметите кои беа предмет на ревизија, а за кои државниот ревизор констатира дека се надвор од рок (се работи за прекорачан рок од само неколку дена), Комисијата на записник ги поништи и донесе нови решенија за одбивање кои се потпишани од министерот за економија и истите се доставени до барателот на субвенцијата.

Алинеја 7- Инспекторот точно констатира дека во документацијата не е обезбедена посебна писмена изјава меѓу сместувачкиот капацитет и домашната патничка агенција.

Комисијата во обработката на документите констатира дека ако е доставена фактура за извршена услуга и има извод од банка дека истата е платена (домашна или странска) дека нема потреба од дополнителна изјава на странките дека сметките се подмирени од причина што од приложените документи тоа јасно е видно, легитимно и потврдено. Сите документи што се доставуваат до министерството и до комисијата се потврдени од страна на превозниците или сместувачките објекти врз основа на кои се води и целосна документација кај истите.

Алинеја 8 - Во член 1 од ЗОУП се вели: според овој закон должни се да постапуваат министерствата, другите органи на државната управа организации утврдени со закон и други државни органи, кога во управните работи ,непосредно применувајќи ги прописите решаваат за правата, обврските или правните интереси на физичките лица, правни лица или на други странки.

Според членот 2 од ЗОУП управни акти се сите оние акти и дејства со кои што се решава за правата, обврските или правните интереси на странките во управната постапка.

Членот 3 став 2 од ЗОУП вели дека според одредбите на овој закон се постапува по сите прашања во управните области што не се уредени со посебен закон.

Член 20 од ЗОУП- Под орган што ја води управната постапка, односно што решава во управни работи се подразбираат министерствата, другите органи на државната управа, други државни органи...

Член 65 точка 1 од ЗОУП – Ако поднесокот содржи некој формален недостаток што го спречува постапувањето по поднесокот, или поднесокот е неразбирлив или нецелосен, неможе само поради тоа да биде отфрлен. Органот што примил таков поднесок ќе направи се што треба недостатците да се отстранат на подносителот ќе му определи рок во кој е должен да го стори тоа. Ова може да му се соопшти на подносителот по телефон, а и усно ако подносителот се затече кај органот кој ова го соопштува. За стореното соопштение органот ќе стави забелешка на списокот.

Од погоре наведените членови од ЗОУП, Секторот за туризам и угостителство цени дека постапката ја има водено согласно закон.

Алинеја 9 - Согласно Упатството Секторот за туризам и угостителство нема обврска да води Регистар на поднесени барања за субвенционирање.

Со цел да се има дневен увид на поднесени и решени предмети и да може во секое време да се даде потребна информација до министерот за економија, Владата на Република Македонија и други заинтересирани институции, во Секторот се води Регистар на поднесени и решени предмети за субвенционирање. Во него се заведува архивскиот број на поднесеното барање и дата на поднесување, кој го поднесува барањето, решение за

субвенционирање со број и дата на донесување и за позитивно решените предмети која е висината на субвенцијата која е доделена. Времето на доаѓање и враќање на групата странски туристи не се евидентира во Регистарот од причина што тоа е еден од главните параметри при решавањето на предметите за субвенционирање и тоа како податок се пополнува од страна на барателот на субвенцијата, во зависност од видот на превозот или турата во СУ1, СУ2, СУ5 и СУ6 образецот.

Алинеа 10 – Секторот за туризам и угостителство еден примерок од потпишаното решение од страна на министерот за економија го доставува до барателот на субвенцијата, службата за сметководство и архивата на министерството. Исплатата ја врши службата за сметководство.

Алинеа 11- Програма за 2011 –Буџет во кој се ставени сите потребни средства за исплата на достасаните побарувања за субвенции и како што спомнавме претходно, побараните средства и првично добиените средства беа доволни за исплата и на заостанатите барања од 2010 година, при што самата програма која ја донесува Владата на РМ, од страна на надлежните институции при Владата на Република Македонија, не ни беше укажано дека е потребно да се пренесат и несплатените барања од минатата година, како што укажува државната ревизија.

Секторот за туризам и угостителство не се согласува и не ја прифаќа констатацијата на Државниот ревизор дека Комисијата не била реална и објективна при решавањето на предметите и дека документацијата по која е работено е непотполна и неверодостојна. Ваквата констатација значи дека Комисијата не работела согласно закон што не е точно и е многу сериозно обвинување. Во триста решени предмети да се најдат неправилности кои се во рамките на секојдневната практика е разбирливо, меѓутоа ваква квалификација за сите сработени предмети е неприфатлива

- Забелешки по точка 4.3.4 од Нацрт Извештајот :

По однос на оваа точка информираме дека се донесени заклучоци од страна на Владата на Република Македонија за исплата на заостанатите барања од 2011 година, заклучок е доставен и до Агенцијата за промоција и поддршка на туризмот во РМ, во тек е промена на нивната програма, зашто финансиските средства се одобрени во износ од 48.000.000 денари за ова намена и од страна на Министерството за економија е доставен допис со записник за сите останати и неисплатени побарувања по овој основ за 2011 година до самата агенција.

- Во однос на препораката кон точка 4.3.5 "Одговорното лице во МЕ да преземе мерки и активности за проверка на целокупната документација во врска со изградбата на комплексот „Македонско село“ заради утврдување на причините кои придонеле за појавените неправилности со лоцирање на одговорноста."

Забелешки:

Министерството за економија ќе формира интерна Комисија која ќе пристапи кон проверка на целокупната документација во врска со изградбата на комплексот „Македонско село“, заради утврдување на фактичката состојба.

- Во однос на препораката кон точка 4.3.6 "Одговорното лице на МЕ да воспостави систем на интерни контроли со кој ќе се обезбеди целосна примена на процедурата за користење на службени возила уредена со Правилникот за внатрешна организација и функционирање на МЕ, од јули 2009 година"

Забелешки:

Министерството за економија ја применува процедурата за користење на службени возила согласно Правилникот за внатрешна организација и функционирање на Министерството за економија бр.14-8151/1 од 21.10.2008 година. Исто согласно утврдените потреби ќе воспоставува и систем за интерни контроли.

- Во однос на препораката кон точка 4.3.7" Одговорните лица во МЕ да ја преиспитаат целокупната документација во врска со набавката на просториите, да ја утврдат причината за евидентирањето на истите на инвестиција во тек и да покренат постапка за донесување на Одлука за давање на правото на користење на Бирото за метрологија, по што ќе се изврши и соодветно запишување во надлежниот катастар "

Забелешки:

Со пописот до 31.12.2009 година Инвестиција во тек, правен е попис од Министерство за економија – Биро за метрологија, додека со пописот од 2010 и 2011 година е пропуштено. Доказ дека бил запишан објектот.

Склучениот анекс договор од 21.12.2005 година е заверен на нотар, доказ: копие од Анекс договорот и заверката од Нотар.

- Во однос на препораката кон точка 4.3.8" Одговорните лица во МЕ во наредниот период да вршат осигурување на целокупниот имот со кој располага министерството "

Забелешки:

Целокупниот имот во досегашниот период не се осигурува, со оглед на тоа што нема конкретно упатство за тоа, а и не се предвидени средства за таа намена.

- Во однос на препораката кон точка 4.3.9" Одговорното лице во МЕ да превземе активности за преиспитување на документацијата врз основа на која се евидентира нематеријалните средства со цел правилно утврдување на вредноста на истите, врз основа на попис "

Забелешки:

Не се прифаќа наодот за евиденцијата на издатоци во истражување и развој поради тоа што Евиденцијата на истите е по наод на Државната ревизија (прилог копие од ревизорските наоди) како капитални расходи, за геолошки истражувања, електрификација на неелектрифицирани села и консултански услуги во процесот на приватизацијата на АД ЕСМ .

Во 2003 година по наод од Државната ревизија за 2002 година на потставката 00120 – Други вложувања и развој и Извори на деловни средства сметководствено е евидентиран износ од **43.637.641,00 денари по основ на геолошки истражувања кои претставуваат капитални средства и тоа:**

10.426.000,00 денари од 2001 година,
18.562.000,00 денари од 2002 година и
14.649.625,00 денари во 2003 година.

Во 2004 година на потставката 00120 - Други вложувања и развој и Извори на деловни средства за геолошки истражувања во 2004 година евидентиран е износ од 1.424.000,00 денари.

На потставката 00120 - Други вложувања и развој и Извори на деловни средства по наод на Државната ревизија евидентирани се **40.000.000,00 денари** за вложувања во електрификација на неелектрифицирани места во РМ кои се исплаќани на АД ЕСМ во периодот од 1999 до 2003 година и **10.000.000,00 денари** за електрификација на села за 2004 година или вкупно **50.000.000,00 денари**.

Во 2004 година на потставката 00150 – други издатоци во истраж.развој за проекти во 2003 година за извршени консултански услуги во процесот на реконструирање и приватизација на консултанската куќа Маинал Банка по наод на Државната ревизија евидентирани се **51.559.002,00 денари** и за 2004 година консултански услуги за реконструирање и приватизација на АД ЕСМ евидентирани се **6.747.980,00 денари** или вкупно **58.306.982,00 денари**.

Во 2005 година потставката 00120 - Други вложувања и развој и Извори на деловни средства евидентирани се 949.900,00 за проекти за геолошки истражувања во 2005 година и 10.000.000,00 денари за електрификација на неелектрифицирани села во 2005 година. Потставката 00150 – други издатоци во истражувачкиот развој евидентирани се консултански услуги за приватизација на ЕСМ 45.694.385,00 денари за 2005 година.

Во 2006 година потставката 00120 - Други вложувања и развој и Извори на деловни средства евидентирани се поделена и тоа:
00120 – 46.011.541,00 денари за геолошки истражувања и
00121 – 60.000.000,00 денари.
00120 - Други вложувања и развој и Извори на деловни средства евидентирани се геолошки истражувања за 2005 година 6.663.578,00 денари и геолошки истражувања за 2006 година 16.767.160,00 денари.
00121 – Други вложувања и развој и Извори на деловни средства за електрификација на неелектрифицирани села 10.000.000,00 денари.
00150 – Други издатоци во истраж.развој и Извори на Деловниот фонд за консултански услуги за приватизација на АД ЕСМ евидентирани се 16.976.326,00 денари.

Во 2007 година на потставката 00121 - Други вложувања и развој и Извори на деловни средства за електрификација на неелектрифицирани села за 2007 година евидентирани се 30.351.000,00 деари.
На потставката 00120 - Други вложувања и развој и Извори на деловни средства за геолошки истражувања за 2007 година евидентирани се 12.525.162,00 денари.

Во 2008 година на потставката 00120 - Други вложувања и развој и Извори на деловни средства за геолошки истражувања за 2008 година евидентирани се 35.139.797,00 денари.
На 00121 - Други вложувања и развој и Извори на деловни средства за електрификација на неелектрифицирани села за 2008 година евидентирани не 18.000.000,00 денари.

Во 2009 година на потставката 00120 - Други вложувања и развој и Извори на деловни средства за геолошки истражувања за 2009 година евидентирани се 57.543.201,00 денари.
На потставката 00120 - Други вложувања и развој и Извори на деловни средства за геолошки истражувања за 2010 година евидентирани се 2.184.503,00 денари.
Доказ: Копии од наодите на Државната ревизија за воведување во евиденција и табеларен преглед по години.

Во 2010 година на потставката 00100 – техничко-технолошка документација и Извори на деловни средства за проектот Македонско село за 2010 година евидентирани се 4.047.730,00 денари(прилог документација) од прилжчини што не знаевме од каде ќе се реализира проектот.
По отпочнување да се реализира проектот Македонско село како обврска на Министерството за економија сите плаќања се евидентирани на 030 Инвестиција во тек.
Од причини што не е грешка ни тоаш ни сега е извршено прекнижување од потставката 00100 – техничко технолошка документација на 03010 – инвестиција во тек.
Доказ:Документација
Налог за книжење бр.600082

- Во однос на препораката кон точка 4.3.10" Од причина што се работи за побарувања од минати години за кои не се преземени соодветни мерки за наплата во изминатиот период, потребно е да се преиспита целокупната документација во смисла на потврда на ненаплативоста на истите, да се даде предлог за отпис (сеуште стојат како редовни побарувања во деловните книги), со утврдување на причините за ваквата состојба и преземање на соодветни мерки против одговорните лица ".

Забелешки:

Констатацијата на ревизијата во целост не е точна, со оглед на тоа што уште при крајот на 2006 година, заради утврдување и надминување на состојбите а заради доследна примена на законските одредби, Министерот за економија, со Решение број 14-8797/1 од 12.12.2006 година, формира комисија која изврши попис на наведените побарувања, достави извештај за утврдените состојби. Со информацијата се опфатени побарувања кои се пренесени од поранешното Министерство за стопанство а кои според законската регулатива уште во моментот на превземањето биле застарени.

Врз основа на изготвената информација, направена е информација до Владата на Република Македонија, поради тоа што повеќе од половината од наведените побарувања (55 милиони денари) се однесуваат на побарувања на средства кои се исплатени во рамките на програмата на Владата за реструктурирање на 25-те загубари од страна на Министерството за стопанство.

- 4.Во однос на препораката кон точка 4.4.1" Одговорното лице во МЕ да ја преиспита потребата од ангажирање на работници за вршење на привремени работи, а во случај на утврдување на потреба од евентуално ангажирање на одреден број на работници, истото да се врши согласно законските прописи "

Забелешки:

Согласно утврдената потреба за ангажирање на одреден број на работници, Министерството за економија за потребите на Кабинетот на министерот има ангажирано лица со договор на дело. Истите не можат да се реализираат преку Агенцијата за привремени вработувања, од причина што привремените вработувања во 2010 година се трансформираа во трајни вработувања, а со тоа престанува можноста за ангажирање на лица преку Агенции за привремени вработувања.

Лицата ангажирани со Договор на дело не можат да бидат вработени со постапка за нови вработувања од причина што има временна забрана за нови вработувања во државната администрација, согласно Извадокот од Нацрт-записникот од шеесет и третата седница на Владата на Република Македонија, одржана на 21.04.2009 година, од тие причини, нивниот статус е регулиран со Договор на дело, и истиот не е спротивен на законските прописи.

- Во однос на препораката кон точка 4.4.2" МЕ да преземе активности за спроведување на електронската аукција, со оглед на тоа што почнувајќи од 01.01.2012 година, должност за спроведување на електронските аукции е 100% од бројот на објавени огласи за отворена постапка, ограничена постапка, постапка со преговарање со претходно објавување на оглас и за постапка со барање за прибирање на понуди со објавување на оглас. "

Забелешки:

Во тековната 2012 година од 01.Јануари до денес согласно Законот за ЈН за сите јавни набавки со Барање за прибирање на понуди со објавување на оглас и отворени постапки, спроведена е електронска аукција односно 100% од бројот на објавени огласи.

А исто така спроведени се и (14 јавни набавки до 5000 евра) со постапка со барање за прибирање на понуди без огласување за кои до 01.07.2012 година не беше предвидено да се спроведува со електронска аукција.

Доказ: Евиденција на постапките за јавни набавки од Министерството за економија на електронскиот систем за ЈН во Бирото за јавни набавки

- Забелешки по точка 4.4.3 од Нацрт Извештајот :

Во врска со забелешките на Државниот завод за ревизија кон Комисијата за јавни набавки, при спроведување на Ограничена постапка за јавна набавка Изведба (градба) на комплексот Македонско село, Комисијата за јавни набавки го дава следниот одговорна дадените забелешки:

Забелешка 1: Кон првата точка од забелешките дека во првата фаза од ограничената постапка во која Комисијата врши оценување само на способноста на кандидатите, во делот на докажување на техничката/професионалната способност, економските оператори имале обврска доколку не се во можност истата сами да ја докажат, да достават валиден доказ/изјава дека друг субјект ќе му ги стави на располагање соодветните технички и професионални ресурси. Според наводите во забелешките, во Извештајот на Комисијата од спроведената постапка, избраниот понудувач во оваа фаза на постапката доставил изјави заверени од самиот себе, во кои е наведено дека машинските инженери, иако се вработени во друг субјект, истите му се отстапуваат, што не е во согласност со член 154 од ЗЈН.

- Комисијата за јавни набавки смета дека **ваквата забелешка е неоснована**, од причина што избраниот понудувач во оваа фаза од постапката има подршка за докажување на техничката или професионалната способност со доставени валидни докази согласно точката 2.5.4 од тендерската документација.

Дека постапката во целост е спроведена согласно одредбите од Закон за јавните набавки е и фактот што Комисијата согласно член 140 став (3) од истиот закон и точката 5.3 од тендерската документација, побара појаснување и дополнување на пријавата од избраниот понудувач, односно да достави М1 и М2 за вработените со Висока стручна спрема со работно искуство најмалку 5 години, согласно точка 2.5.1. потточка 2 од тендерската документација. Бараните податоци беа доставени во определениот рок, меѓу кои и обрасците М1 и М2 за машинските инженери, уредно потпишани и заверени, поради што Комисијата ценеше дека се исполнети условите од точката 2.5.4 од тендерската документација, бидејќи во првата фаза (претквалификација) на постапката покрај другата документација, понудувачот имаше доставено Изјава од одговорното лице-управител на фирмата која дава подршка со отстапување на машински инженери, односно Изјава дека во последните пет години не му била изречена правосилна пресуда за учество во злосторничка организација, корупција, измама или перење пари.

Забелешка 2: Комисијата за јавни набавки извршила евалуација на понудите, врз основа на критериумите за доделување е на договор за јавна набавка, цена (90 бода) и рок на изведба на работите (10) бода, и дава предлог за избор на најповолна понуда. Во понудата променет е рокот за изведба на работите без потпис и печат од лицето што ја извршило корекцијата. Ова е утврдено и со увид во динамичниот план, прилог кон понудата, во кој рокот е подолг од наведениот во понудата, поради што постои неусогласеност на податоците дадени во понудата, што не е во согласност со одредбите на Правилникот за содржината на тендерската документација.

- Комисијата за јавни набавки смета дека **ваквата забелешка е неоснована**, поради тоа што во Понудата на избраниот понудувач во делот на финансиската понуда била извршена корекција на рокот за изведување на работите, но до самата корекција има потпис и печат на одговорното лице, што значи дека корекцијата е извршена согласно Точка 3.7, потточка 3.7.2 од тендерската документација, и истата не е во спротивност со одредбите од Правилникот за содржината на тендерската документација.

Бидејќи рокот за изведување на работите е еден од критериумите за доделување на договорот за јавната набавка, истиот беше прочитан на јавното отварање на пристигнатите понуди, на кое присуствуваа и претставници на понудувачите, сите елементи од понудата што се читаат на јавното отварање меѓу кои и рокот за изведување на работите, се внесени во Табела и Извештај, кои се составен дел на документацијата од постапката, а од присутните преставници на јавното отварање немаше забелешки ниту приговори на постапката, што е доказ дека нема Жалби за извршениот избор, а Комисијата целата постапка ја спровела согласно Законот и тендерската документација.

Забелешка 3: Комисијата за јавни набавки, пред да пристапи кон вршење на евалуација на понудите, нема (извршена посебна проверка/анализа на начинот на пополнување на предмер-пресметката), прилог кон понудата на избраниот понудувач, при што се утврдени одредени неправилности.

- Во врска со оваа забелешка, Комисијата за јавни набавки укажува на следното: Бидејќи во составот на Комисијата немаше стручно лице од областа на градежништвото, кое би можело истата да ја разгледа и со тоа проверките да ги изврши стручно и компетентно, заради запазување на роковите дадени за завршување на предметната набавка, Изведба (градба) на комплексот Македонско село кој е проект на Владата на Република Македонија, Комисијата продолжи со својата работа.

Врз основа на напред изнесеното, Комисијата за јавни набавки постапката ја спроведе согласно Закон за Јавните набавки, при тоа обезбедена е фер конкуренција, бидејќи јавниот повик беше меѓународен (пријавени 9 понудувачи во прва фаза, од кои 5 доставија финасиски понуди во втора фаза), од сите пријавени кандидати во прва фаза, беа побарани дополнителни докази и појаснувања согласно законот, што значи дека имаше фер конкуренција, еднаков третман кон понудувачите, а како меѓународен оглас истиот беше објавен во домашни и во странски гласила.

Како доказ дека целата постапка е спроведена согласно закон, е и податокот дека од страна на понудувачите немаше Жалби.

- **Забелешки по точка 4.4.4 од Нацрт Извештајот :**

Врз основа на членот 30 став 2 од Законот за државна ревизија, а во врска со точката 4.4.4 од Нацрт-извештајот на Државниот завод за ревизија, која се однесува на спроведувањето на отворената постапка за набавка на 50 книги од реномирани странски автори, во областа на економијата, на македонски и албански јазик, во тираж од 1000 примероци по книга, делива по наслови, Министерството за економија ги дава следниве забелешки:

-Забелешката на ревизорот дека при спроведување на евалуацијата Комисијата го имала во предвид само едниот критериум за доделување на договорите за јавна набавка, цената, а истовремено го користела заедно со дополнителниот критериум за утврдување на техничката/професионалната способност (минимален услов за утврдување на економската и финансиската состојба од 3.000.000 денари годишен обрт во последните три години за секој наслов од набавката одделно) Е НЕОСНОВАНА И КОНТРАДИКТОРНА Е наредната забелешката на ревизорот од алинеа 2, според која "имајќи ги во предвид роковите на изработка поодделно за секој наслов на книга, од вкупно 43 наслови на книги, 17 наслови на книги не се изработени во понудениот рок на изработка, односно задоцнувањето се движи од 1 до 6 месеци по истекот на понудениот рок за изработка за различни наслови на книги одделно".

При спроведување на евалуацијата, Комисијата строго одлучуваше по критериумите за избор а тоа е најниска цена и најкраток рок, НО се до моментот на исполнување на условот поставен во тендерската документација (како критериум за утврдување на способност) а тоа е еден економски оператор кога ќе го исполни условот од 3.000.000 денари годишен обрт во последните три години, за секој наслов од набавката одделно е избран за потребниот број книги и истиот неможе да учествува во постапката и во тој случај се зема второрангираниот, а кој сеуште го нема исполнето дополнителниот услов и се така додека не се доделат сите наслови.

Комисијата при работењето направи повеќе ранг листи, со цел најтранспарентно одлучување за избор на најповолен понудувач, вклучувајќи ги сите потребни критериуми вклучително водејќи сметка и за условот објавен во тендерската документација: 3.000.000 денари годишен обрт во последните три години за секој наслов од набавката одделно. Комисијата единствено можеше да одлучува според валидните критериуми најниска цена и рок на испорака и тоа и го направи доказ: Ранг листа бр 5. Но, во исто време Комисијата мораше да води сметка за додатниот услов кој претходно беше определен во самата тендерската документација од Работно тело, посебно формирано при Владата на Република Македонија, и кој не дозволува по исполнување на годишниот обрт за секој наслов одделно, иако некој од понудувачите остварил поголем број бодови и по двата критериуми, да неможе да учествува понатаму во изборот. За овој факт сите економски понудувачи беа навремено запознаени со тендерската документација и никој немаше доставено забелешка.

Значи како резиме на претходното: однапред беа познати сите услови под кои понудувачите имаат право да учествуваат на објавениот тендер, како и критериумите врз основа на кои ќе бидат избрани. Не се работи за нетранспарентен избор, туку почитување на однапред поставени правила.

На овој начин, постапката за доделување на договорите за јавна набавка според отворениот повик бр.1-ОП-2009 Е спроведена во согласност со членот 162 од Законот за јавни набавки, според кој договорниот орган ја избира најповолната понуда врз основа на критериумот за доделување на договорот утврден во огласот за доделување на договорот за јавна набавка и тендерската документација, **АКО понудувачот чија понуда е најповолна ги исполнува пропишаните критериуми за утврдување на способност.**

-Забелешката на ДЗР дека *"информациите за спроведување на постапката во тендерската документација не биле точни, прецизни и јасни за економските оператори, со што договорниот орган постапил спротивно на членот 32 од Законот за јавни набавки"* е неоснована и паушално наведена, без конкретно да биде аргументирана.

При изработката на Тендерската документација, во целост се почитувани правилата за изработка на тендерска документација, утврдени во членот 32 од Законот за јавни набавки, бидејќи во истата точно, јасно и прецизно се наведени сите барања, услови и критериуми во врска со начинот на спроведување на постапката за доделување на договорот за јавна набавка.

За оваа цел, Министерството за економија во фазата адаптирање на тендерската документација, која што како модел е доставена до Министерството за економија од страна на Владата на Република Македонија (во прилог: електронски допис со датум 8.04.2008 година испратен од координаторот на Работното тело при Владата на РМ, до претставниците од задолжените министерства, со прилог тендерска документација од Генерален секретаријат при Влада на РМ по Отворена постапка бр.01/2008) во неколку наврати дополнително го има консултирано Бирото за јавни набавки, кое воедно и активно учествуваше во Работното тело при Владата на РМ.

Како појаснување на горенаведеното, ве информираме дека моделот на тендерската документација за реализација на владиниот проект "Превод и печатење на 500 стручни и научни книги од реномирани странски автори" е подготвен од страна на Работно тело при Владата на Република Македонија, формирано со цел координирање и следење на активностите од овој проект. (Во прилог: Извадок бр.19-17/97 од 10.10.2007 година од Нацрт-записник од 97-ма седница на Влада на РМ, Извадок бр.19-17/136 од 11.03.2008 од Нацрт-записник од 136-та седница на Влада на РМ, Извадок бр.19-1734/1 од 20.03.2008 од Нацрт-записник од 138-ма седница на Влада на РМ и Извадок бр.19-1734/1 од 23.03.2008 од Нацрт-записник од 139-та седница на Влада на РМ).

За времетраењето на Огласот за доделување на договорот за јавна набавка, до Министерството за економија не е поднесен ниту еден приговор од страна на економските оператори, во однос на содржината на тендерската документација, а воедно не е поднесена ниту една жалба до по Одлуката за избор на најповолна понуда.

-Забелешката на ДЗР од алинеја 3 дека *"за 5 наслови на книги, гаранциите се со рок на важност пократок од времетраењето на склучените договори, односно со закаснување од 21 ден за 4 наслови и 2 месеци за еден наслов."* ви се дава следниов одговор

Забелешка 1: Наведената непокриеност на испораката по договорите со гаранции, се однесува за 5 наслови книги, кои се превземаа од економскиот оператор "Дата Понс" Скопје. На ревизијата и беа презентирани Испратници од економскиот оператор, на кои се гледа дека првично 5-те наслови-книги беа превземени од претставниците на Министерството за економија од економскиот оператор Дата Понс Скопје на 25.12.2009 година, а на вторите испратници стои дека испратниците кои се со датум 21.01.2010 година, имаат врска со испратниците под даден број од

25.12.2009 година. Исто така беше укажано дека ваквата ситуација настана бидејќи од страна на одговорните во магацините на Просветно дело ни беше кажано дека, бидејќи се работи за период околу Нова година, нема простор да се примат наведените 5 наслови книги (5 наслови по 1000 примероци). Бевме замолени истите да ги примиме во соодветен простор а потоа по ослободување на простор во магацините на Просветно дело, истите ќе бидат примени од нивна страна, поради што и се јавуваат 2 испратници. Примопредавањето на книгите реално е направено на 25.12.2009 година, а потоа е направено само преместување на истите од еден во друг магацин. Анекс гаранциите за овие наслови книги се со важност до 31.12.2009 година. Покрај ова беше укажано дека за ова примопредавање постои и записник со кој се потврдуваат горенаведените работи, бидејќи ниту економскиот оператор во чии простории стојеа книгите, неможеше да ги има истите без документ, а особено бидејќи се работи за крај на година, кога се прават завршни сметки и усогласување на евиденциите.

Прилог:

- Записник, помеѓу Дата Понс и МЕ,
- Анекс гаранции,
- испратници (по 2 за секој од 5-те наслови- книги.

-Забелешка 2: Во делот на забелешката дека одредени книги не се изработени во наведениот рок односно дека задоцнувањето се движи од 1 до 6 месеци, се укажува на фактот дека задоцнувањето од 6 месеци, се однесува само на една книга а реално задоцнувањето е од 98 дена. Ова произлезе од фактот дека за наведената книга и покрај постојаните усилби за обезбедување на авторско право, од страна на економскиот оператор, со задоцнување авторите на овој наслов се согласија да го отстапат истото. Поради исполнување на целите на Договорот, од проектот на Владата, дојде до задоцнување на испораката. Задоцнувањето на испораката на другите наслови книги за околу 1 месец, се од објективни причини, а заради реализација на проектот, беа прифатени овие незначителни задоцнувања. Треба да се напомене дека 7 наслови книги беа испорачани 2 до 6 месеци пред предвидениот рок.

-Забелешка 3: Во однос на забелешката дека гаранциите за квалитетно извршување на Договорите за јавни набавки, се обезбедени со задоцнување од еден месец од потпишување на договорите, се укажува на фактот дека за да се обезбеди гаранција од соодветна банка, потребно е економскиот оператор да приложи потпишан договор, бидејќи истиот се внесува како податок во гаранцијата која треба да се издаде. Од тие причини се прифатени гаранциите со наведеното задоцнување. Од вкупно 43 наслови –книги, за 6 (шест) од нив гаранциите иако се издадени со еден месец задоцнување, го покриваат периодот од потпишувањето на договор, што е наведено во самата гаранција. (точка 3 од гаранциите издадени од Тутунска банка, за економскиот оператор Издавачки центар Три.)

- Во однос на препораката кон точка 4.4.5 " МЕ да превземе мерки и активности и тоа: тендерските документации, со прилог спецификации, да се изработуваат на начин што ќе му се овозможат на економските оператори целосни, точни и прецизни информации во врска со начинот на спроведување на постапките за доделување на договорите; КЈН, пред да пристапи кон евалуација на понудите, да извршат проверка на комплетноста и валидноста на документацијата за утврдување на способноста на понудувачите, утврдена во тендерската документација; евалуацијата на понудите да се врши согласно критериумите за доделување на договорите, на начин претходно дефиниран и објаснет во тендерските документации."

Забелешки:

Врз основа на заклучок од Владата на РМ од од дваесет и шестата седница одржана на 04.11. 2008 година, МЕ беше задолжено во соработка со АД ЕЛЕМ и АД МЕПСО да ги продолжи активностите во врска со спроведување на кампања за штедење на електрична енергија. Врз основа на овој заклучок, а со цел за реализација на кампањата е склучен Договор за извршување на групна набавка за спроведување на Кампања за штедење на енергија помеѓу МЕ, АД ЕЛЕМ и АД МЕПСО. Со договорот МЕ ја презема обврската за спроведување на постапката за

јавна набавка, при што во Комисијата ќе учествуваат преставници од сите три институции. Согласно член 7 од овој договор, договорните страни се обврзуваат навремено и квалитетно да ги извршуваат обврските преземени со овој договор.

На 19.03. 2010 година е склучен Договорот за јавна набавка за спроведување на кампања за штедење на електрична енергија со избраниот економски оператор.
На 20.04. 2010 година од страна на директорот на сектор за комерцијални работи на АД ЕЛЕМ е добиен допис со кој го информираат МЕ дека нема да може да вршат исплата на избраниот понудувач со кој МЕ има склучено договор, поради тоа што АД ЕЛЕМ нема склучено договор со избраниот економски оператор.

МЕ на 27.04. 2010 година со допис до АД ЕЛЕМ, по повод нивното писмо, укажува дека АД ЕЛЕМ има обврска да го спроведе предметниот Договор за јавна набавка, а неспроведувањето на обврските од договорот претставува одговорност на АД ЕЛЕМ согласно Договорот за извршување на групна набавка за спроведување на Кампања за штедење на енергија.

Од претходното произлегува дека периодот за реализација на кампањата како што е утврден со тендерската документација и со понудата на економскиот оператор е прекинат од страна на АД ЕЛЕМ како договорна страна од Договорот за извршување на групна набавка за спроведување на Кампања за штедење на енергија.

Номинации на лица за следење на Договорот за јавна набавка се доставени од АД ЕЛЕМ на 07.04. 2010 година и АД МЕПСО на 09. 04. 2010 година.

По прекилот од пет месеци работната група за следење на активностите за спроведување на кампањата согласно обврските од договорот за јавна набавка на состанокот одржан на 01. 10. 2010 година ги одобри материјалите потребни за реализација на кампањата, за што беше известен и економскиот оператор на 05. 10. 2010 година.

Имајќи го предвид горе наведеното произлегува дека не постои законски основ за активирање на гаранцијата за квалитетно извршување на Договорот бидејќи ненавременото реализирање на кампањата не е по вина на економскиот оператор.

По однос на договорна казна во висина од 15 промили дневно, од вкупната вредност на договорот, во член 10 од Договорот за јавна набавка е утврдено дека обврската за плаќање на договорната казна настапува во моментот на неисполнување на договорениот рок, односно со неизвршување на работите утврдени со овој договор. Со оглед на тоа што во конкретниот случај е настанат прекин во реализацијата на договорот за јавна набавка, заради кој економскиот оператор бил спречен да продолжи со спроведување на активностите за реализација на кампањата (не му се одобрени материјалите), сметаеме дека не постои основ за наплаќање на договорната казна.

Во однос на препораките укажуваме дека една од препораките би можела да се однесува и на случаите кога станува збор за договор за групна набавка, договорните органи да се придржуваат кон преземените обврски со договорот.

Во однос на наводите наведени во втората алинеја кои се однесуваат дека непокриеност на активностите од кампањата со гаранција за квалитетно извршување укажуваме на следното:

- по однос на прекилот на периодот на покриеност со гаранција за квалитет од 23.06.2010 година до 01.11.2010 укажуваме дека заради горе наведените причини, во овој период не се реализирале активностите од кампањата, и
- по однос на периодот од 15.03.2011 година до 30.05.2011 година за кој не е доставена гаранција за квалитетно извршување, укажуваме дека во овој период се спровеле активности во 30 основните училишта кои Министерството за образование ги подржа и даде согласност за спроведување на истите.

5. Забелешки по точката 7.1 за Проектот „Сончеви загревачи на вода“

Основната цел на Спогодбата за финансиска поддршка меѓу Министерството за економија и Амбасадата на Република Австрија во Скопје, склучена на 29.11.2005 година и Работниот договор меѓу Министерството за економија и австриската консултантска асоцијација АЕЕ ИНТЕК (AEE INTEC), склучен на 05.12.2005 година за реализација на проектот „Соларни загревачи на вода“, е значително подобрување на административните и технички услови за унапредување на користењето на соларната енергија во Република Македонија.

Владата на Република Македонија на 63-та седница одржана на 21.04.2009 година донесе Одлука за престанок и давање на времено користење на движни ствари - опрема од соларна тест лабораторија од Министерството за економија на Управата за хидрометролошки работи.

Согласно Предметната одлука, Министерството за економија и Управата за хидрометролошки работи во јуни 2009 година потпишаа Договор за користење на соларна тест лабораторија за 20 години. Согласно предметниот Договор, корисникот на опремата за обврзува да обезбеди локација за поставување на соларната тест лабораторија и потребна инфраструктура за непречено функционирање на истат. Исто така корисникот се обврзува да се грижи за управувањето и одржувањето на соларната тест лабораторија.

Земајќи ги во предвид одредбите од предметниот договор, Управата за хидрометролошки работи како корисник на опремата треба да се грижи за непречното функционирање на соларната тест лабораторија, и истата во зависност од проблемите на кои наидува да предлага соодветни мерки и активности до Владата на Република Македонија. Согласно наведеното, а во правец на функционирање на истата, Управата за хидрометролошки работи изготви и до Владата на Република Македонија достави Информација за состојбата на сончевата тест лабораторија со предлог заклучок да се изготви Студија со можни предлог решенија или модели за натамошно работење на сончевата тест лабораторија. Министерството за економија со допис бр. 12-795/3 од 16.03.2012 година даде поддршка со укажување дека е потребно Студијата да содржи и компаративен преглед на законска рамка во земји од регионот и ЕУ со кој се регулира тестирањето на сончеви колектори со предлог на соодветно законско решение за Република Македонија. Согласно заклучокот од 51-та седница на Владата одржана на 20.03.2012 година, Управат за хидрометролошки работи е задолжена да ја изготви Студијата. Согласно информациите од Управата предметната Студија е изготвена и истата ќе се достави до Владата на Република Македонија, по што ќе следат соодветни активности во правец на функционирање на истата.

6. Забелешки по точката 7.2 за Одобрени комисиони кредити од средства обезбедени од државата преку кредитните линии ЕБОР, Гасификација и СИЗ за енергетика

За реализација на мерки за енергетска активност и користење на природниот гас во енергетската потрошувачка обезбедени се три кредитни линии и тоа:

1. Кредитна линија ЕБОР

За Изградбата на 400 КВ далекувод „Битола – Скопје“ ЕБОР доделила кредит во износ од 46,5 милиони ДЕМ (германски марки) на ЈП „Електростопанство на Македонија“, за што гаранција дала Владата на Република Македонија (Закон за ратификација на Договорот за гаранција меѓу Република Македонија и ЕБОР за кредит, „Службен весник на Република Македонија“ бр.48/94).

Во рамките на овие средствата ЕБОР доделило 8 милиони ДЕМ на Министерство за стопанство за суфинансирање на реализација на проекти за енергетска ефикасност, за што Министерство за стопанство склучило Меѓусебен договор за заем со ЈП ЕСМ бр. 13-3057 од 8.03.1995 година. Истите средства Министерството за стопанство по пат на конкурс ги доделило во вид на кредит на 26 стопански субјекти од

Републиката за што склучило и поединечни договори за кредит со овие стопански субјекти.

Во месец мај 1997 година бил потпишан Анекс бр. 13-2783 од 28.05.1997 кон Меѓусебниот договор меѓу ЈП "Електростопанство на Македонија" и Министерството за стопанство и Договор за подзаем помеѓу Министерството за стопанство и ЈП ГАМА бр.13-2786 од 28.05.1997 година со што биле обезбедени уште 1 милион ДЕМ, кои биле наменети за ЈП "ГАМА" – Скопје.

Со средствата од 9 милиони ДЕМ (4,7 милиони ЕУР) се финансирани вкупно 28 проекти. По оваа кредитна линија целосно е исплатен долгот по 18 договори, а неисплатениот долг од преостанатите 10 договори изнесува 1.892.155,87 евра.

Вкупниот долг на комитентите по оваа кредитна линија содржан во прегледот на побарувања со состојба 31.12.2011 година од Стопанска банка не е ажуриран и истиот треба да биде намален за следните долгови:

- АД ОХИС го има намирено вкупниот долг од 405.190,72 евра спрема Министерството за економија со претварање на побарувањето во траен влог на Република Македонија според донесениот Закон за претварање на побарувањата на Република Македонија по основ на јавни давачки во траен влог во четири друштва меѓу кои и АД ОХИС (Сл. Весник на РМ бр.159/08).
- ЈП ГАМА го има намирено вкупниот долг од 504.890,14 евра спрема Министерството за економија согласно членот 4 став 2 од Одлуката за организирање на ЈП ГА-МА во АД ГАМА Скопје (Сл.весник на РМ бр. 77/2006), каде стои дека долгувањето кои ЈП ГА-МА ги има до денот на донесување на оваа Одлука ги презема Владата на Република Македонија.
- КК "ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ" АД -СКОПЈЕ го има намирено вкупниот долг од 108.284,67 евра спрема Министерството за економија. Со Решение на Основниот суд во Струга И. Бр. 163/02 на доверителот Република Македонија е досудена недвижноста означена туристички апартаменти (над кои со Решение за обезбедување Р.бр.136/96 МЕ има воспоставена хипотека) по цена од 8.480. 918 денари. Министерството за економија спроведе постапка за запишување на недвижноста 14 хотелски апартаменти во хотел Еуротел во Струга со што е запишано правото на сопственост на Република Македонија во имотниот лист. За ова Министерството за економија до крајот на јули 2012 година ќе ја информира Владата на Република Македонија.

За сите 10 комитенти кои не ги подмириле обврските има склучени спогодби за судско порамнување со засновање на заложно право на недвижен имот и со истите како извршни исправи може да се отпочне со постапка за извршување.

2. Кредитна линија Гасификација

Средствата за оваа кредитна линија во износ од 41.326.000,00 денари се обезбедни од Буџетот на Република Македонија преку Министерството за финансии.

Сервисирањето на оваа кредитна линија го врши Стопанска банка, согласно Договорот за вршење на банкарски услуги бр. 10-4038 од 23.10.1995 година склучен со Министерството за финансии. Стопанска банка од 23.11.1995 година до 8.12.1995 година потпишала Договори за инвестиционен кредит со 7 приоритетни претпријатија во име на Република Македонија за набавка на опрема за адаптација на постројките за користење на природен гас. Согласно член III од Договорот за вршење на банкарски услуги Министерството за стопанство дало Согласно бр. 13-12810 од 8.12.1995 година до Стопанска банка АД Скопје на поднесена исплатна документација за набавка на опрема за реализација на проекти за гасификација на 7-те приоритетни претпријатија.

По оваа кредитна линија целосно исплатен е долгот од 4 компании а неисплатениот долг од преостанатите 3 компании изнесува 311.798,76 евра.

Вкупниот долг на комингентите по оваа кредитна линија содржан во прегледот на побарувања со состојба 31.12.2011 година од Стопанска банка не е ажуриран и истиот треба да биде намален за долгот на АД ОХИС во износ од 1.015.702,37 евра кој е претворен во траен долг на Република Македонија според донесениот Закон за претварање на побарувањата на Република Македонија по основ на јавни давачки во траен влог во четири друштва меѓу кои и АД ОХИС (Сл. Весник на РМ бр.159/08).

Согласно потпишаниот Договор за вршење на бакарски услуги за оваа кредитна линија Стопанска банка се обврзала меѓу другото да обезбеди инструменти за обезбедување на обврските по кредитите вклучувајќи и воспоставување на заложно право на имотот на корисникот.

Провизијата за Стопанска банка по оваа кредитна линија е целосна наплатена од страна на Стопанска банка.

3. Кредитна линија СИЗ за Енергетика

Согласно член 76 од Законот за енергетика на Македонија (Службен весник на СРМ бр.41/87) Извршниот совет на Собранието на СР Македонија донел Програма за штедење, супституција и рационално користење на сите видови енергија до 2000-та година која била објавена во Сл.весник бр.4/88).

Согласно член III од предметната Програма, средствата за реализација на истата се обезбедуваат од следните извори:

1. Дел од средствата што се издвојуваат од основниот данок на промет на нафтени деривати на Републиката,
2. 50% од вкупниот прилив на средства што се издвојуваат за развој на рудниците за јаглен,
3. 3% од вкупниот прилив на средства што се издвојуваат за изградба на електроенергетски објекти на СР Македонија, и
4. 0,5 % од доходот на општественото стопанство.

Од вкупните средства околу 60% се обезбедуваат од доходот на општественото стопанство. Средствата предвидени во оваа Програма ќе се уплатуваат на посебна сметка на СИЗ-от за енергетика на Македонија во Стопанска банка- Здружена банка- Скопје.

СИЗ-от преку координациона тело од стручни лица ја дефинира приоритетната листа на проекти кои нудат најповолни енергетски и економски карактеристики од пријавените на Конкурсот. Реализацијата на утврдените проекти ја остварува Стопанска банка-Здружена банка-Скопје во согласност со важечките законски нормативи и прописи.

Сервисирањето на оваа кредитна линија го врши Стопанска банка – Здружена банка- Скопје (сегашна Стопанска банка АД Скопје) во свое име, а за сметка на Самоуправната интересна заедница за енергетика на Македонија, согласно Договорот за комисионерен однос бр.187 од 20.06.1988 година склучен помеѓу Самоуправната интересна заедница за енергетика на Македонија и Стопанска банка – Здружена банка- Скопје.

Согласно член 5 од потпишанот Договор за комисионерен однос "Банката во свое име, а за сметка на СИЗ-от за енергетика ќе ги врши сите финансиски и банкарско-технички работи во врска со евидентирањето на приливот на средствата, користењето и наплатата на средствата од крајните корисници".

Врз основа на наведениот договор Стопанска банка од 25.08.1989 година до 25.02.1994 година потпишала 75 договори за инвестиционен кредит со 47 претпријатија за реализација на проекти за енергетска ефикасност во вкупен износ од 13.998.188,50 денари.

По оваа кредитна линија целосно е исплатен долгот од 9 компании со вкупно 12 договори. Од овие 9 претпријатија, 7 претпријатија го измириле долгот во вкупен износ од 5.601.035,00 денари врз основа на Закон за реструктурирање на дел од претпријатијата кои во своето работење искажуваат загуби (Сл.весник на РМ бр.2/95) во претварање во влог на Република Македонија.

Согласно прегледот на побарувања од Стопанска банка неисплетениот долг на преостанатите 38 претпријатија изнесува 143.038.484,50 денари со следната структура: главен долг во износ од 28.345.738,50 денари или 19,82 %, редовна камата во износ од 5.189.500,00 денари или 3,63% и затезна камата во износ од 109.501.996,00 денари или 76,55 %.

Провизијата за Стопанска банка по оваа кредитна линија е целосна наплатена од страна на Стопанска банка. За кредитната линија СИЗ биле предвидени инструменти за присилна наплата на долгот – акцептни налози и меници, а не биле предвидени обезбедување на побарување со (хипотеки) заложно право. Согласно податоците со кои располага Министерството за економија, Стопанска банка навреме поднела тужба за Видеоинжинеринг од Охрид и Декон Гостивар и по тужбата за Видеоинжинеринг од Охрид е добиена правосилна пресуда.

Во врска со следењето на реализација на овие кредитни линии Министерството за економија- Сектор за енергетика правел анализи и одржувал работни состаноци со претставници од Министерството за финансии, Стопанска банка и претпријатијата должници.

Согласно потпишаните Договори за вршење на банкарските работи со Стопанска банка, Стопанска банка има обврска да ги користи сите мерки за наплата и да се згрижи за наплатата на кредитите од кредитокорисниците.

Последната анализа која е направена во мај 2011 година врз основа на Решение бр. 12-7164/1 од 5.10.2012 година за формирање на Комисија за анализа на состојбата по договорите за заем и комисионни кредити по кредитните линии ЕБОР, Гасификација и СИЗ содржи генерални и конкретни констатации како и предлог мерки.

Наредниот перипод оваа анализа ќе се ажурира со најнови податоци и врз основа на истата ќе се изготви Информација до Владата на Република Македонијасо цел за утврдување на натамошни мерки кои треба да се превземат за наплата на ненаплатените побарувања со вклучување на повеќе субјекти кај кои во рамките на нивната надлежност е и реализацијата на утврдените мерки.

Прилог :

- Договор за вршење на банкарски услуги склучен помеѓу Министерство за стопанство финансии и Стопанска банка АД Скопје
- Договор за вршење на банкарски услуги склучен помеѓу Министерство за финансии и Стопанска банка АД Скопје
- Договор за комисионен однос склучен помеѓу Самоуправна интересна заедница на енергетика и Стопанска банка АД Скопје

7. Забелешки по точка 4.1 и 4.2 од Нацрт Извештајот од сметката -631

Од Министерство за финансии побарано е мислење и добиено е известување дека приходите за подигање на тендерска документација се уплатуваат на сметката 631 . Доказ Известување од Министерство за Финансии.

8. Забелешки по точка 4.2.2. од Нацрт Извештајот од сметката -631

Секторот за минерални сировини по основ на стручна оцена (ревизија) на геолошка документација и рударски проекти за извршените стручни оценки (ревизија) од страна на комисији формирани со решенија од министерот за економија, достави решенија и за истите подготвени се плаќања и иницирани во Трезорската канцеларија. Доказ : налози за плаќање потврдени од Трезорска канцеларија.

Со почит,

МИНИСТЕР,
Valon Sarafini

Изработил: Теута Незири
Контролирал: Славица Синџировска
Одобрил: Анче Трифунов

ДРЖАВЕН ЗАВОД ЗА РЕВИЗИЈА			
СКОПЈЕ			
Примено:	26.07.2012		
Орг. единица	Број	Прилог	Вредност
17	122/7		

До: Државен завод за ревизија, Република Македонија
М-р Тања Таневска, Главен државен ревизор

Предмет: Забелешки по нацрт Ревизорските извештаи за извршена ревизија на финансиските извештаи на Министерството за економија за 2011 година

Почитувана г-ѓа Таневска,

По добивањето на нацрт Ревизорските извештаи за финансиските извештаи (во натамошниот текст: Ревизорски извештај) на министерството за економија за 2011 година за сметка на основен буџет 637 и 631, а врз основа на членот 30 став 2 од Законот за државна ревизија, Ви ги доставувам забелешките по истите, и тоа:

- (1) Забелешки во однос на Ревизорскиот извештај за сметка на основен буџет 637
- (2) Забелешки во однос на Ревизорскиот извештај за сметка на основен буџет 631
- (3) Прилози:

Прилог 1: Точка 4.3.3

- Прилог 1.1: Упатство за субвенционирање на странскиот организиран туристички промет
- Прилог 1.2: Соопштение за туризам (Декември 2010, Декември 2011 и Мај 2012), Државен завод за статистика

Прилог 2: Точките 4.3.5 и 4.4.3; Резиме и Вкупни ефекти од наодите

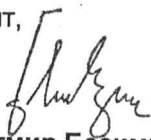
- Прилог 2.1: Одлука за јавна набавка – Изведба (изградба) на комплексот „Македонско село„
- Прилог 2.2: Тендерска документација – Прва фаза од ограничената постапка
- Прилог 2.3: Барање на дополнителна документација до сите економски оператори кои се пријавиле имало потреба од дополнување на документацијата
- Прилог 2.4: Дополнителна документација доставена од економскиот оператор (која по втората фаза е избран за најповолен понудувач)
- Прилог 2.5: Записник од отворањето на понудите во првата фаза од ограничената постапка
- Прилог 2.6: Извештај од Комисијата за јавни набавки за спроведена постапка – прва фаза
- Прилог 2.7: Одлука за квалификација на понудувачи
- Прилог 2.8: Тендерска документација – Втора фаза од ограничената постапка
- Прилог 2.9: Понуда на најповолниот понудувач
- Прилог 2.10: Записник од отворањето на понудите во втората фаза од ограничената постапка
- Прилог 2.11: Извештај од Комисијата за јавни набавки за спроведена постапка – втора фаза
- Прилог 2.12: Одлука за избор на најповолна понуда
- Прилог 2.13: Известување за избор на најповолен понудувач

Прилог 3: Точка 4.4.4

- Прилог 3.1: Извадок од записниците на Владата во врска со заклучоците на Владата
- Прилог 3.2: Тендерска документација подготвена од Работното тело на Владата
- Прилог 3.3: Извештај од Комисијата за јавни набавки за спроведена постапка
- Прилог 3.4: Одлука за избор на најповолна понуда
- Прилог 3.5: Анекс гаранции од економскиот оператор „Дата Понс„
- Прилог 3.6: Записник за примопредавање на 5 книги од економскиот оператор „Дата Понс„
- Прилог 3.7: Анекс гаранции од економскиот оператор „Издавачки центар Три„

Се надевам горенаведените забелешки ќе ги земете во предвид!
 Однапред благодарам!

Со почит,

Д-р Фатмир Бесими

Одговорно лице за периодот на предмет на ревизија (01.01.2011-27.07.2011)
 Скопје, 26.07.2012

ТОЧКА 4.3.3

Во точката 4.3.3 изнесени се одредени состојби кои пред сè се од формален карактер, и истите не влијаат на суштината и целта на субвенционирањето на странските и домашните фирми – туроператори и не се во спротивност со Упатството за субвенционирање на странскиот организиран туристички промет (Прилог 1.1) и Законот за општа управна постапка (членовите 1, 2, 3, 20, 65 и 130) според кои работи Комисијата за субвенционирање на странскиот организиран туристички промет.

Во наведените констатации во Ревизорскиот извештај не се преземени активности да се изнесат ефектите од наведените субвенции, односно повеќекратно зголемување на бројот на туристи во Република Македонија, како и зголемувањето на економските придобивки во областа на туризмот (зголемени девизни приливи, зголемен број на вработени и зголемен промет а со тоа и даночни приливи за буџетот на Република Македонија) и промоција на Република Македонија. Односно според податоците од Државниот завод за статистика бројот на странските туристи и ноќевања на странските туристи во 2011 година споредено со 2010 година е зголемен за 25,1% и 35,1% соодветно, додека во истиот период за бројот на домашни туристи и ноќевањата на домашните туристи се намалени за 1,4% и 3% соодветно (Прилог 1.2). Ефектот на субвенциите врз приливот на странските туристи може да се види и ако се споредуваат движењата за 2010 година споредено со 2009 година, период пред воведување на субвенциите за странскиот организиран туристички промет, кога бројот на ноќевања на странски туристи се намалува повеќе споредбено со домашните туристи, односно 4,2% и 3,7% (Прилог 1.2). Потврда на позитивниот тренд на субвенциите се и движењата заклучно со мај 2012 година, односно бројот на странските туристи и ноќевања на странските туристи во јануари-мај 2012 година споредено со истиот период 2011 година е зголемен за 8,6% и 6,2% соодветно, додека во истиот период за бројот на домашни туристи е зголемен за 1,7% додека бројот на ноќевањата на домашните туристи се намали 0,9% (Прилог 1.2).

Од горенаведените може да се заклучи дека во периодот по воведување на субвенциите за организиран странски туристички промет приливот на странски туристи во Република Македонија бележи раст и тој раст е поголем во споредба со домашните туристи. Селдствено, може да констатираме дека забелешките кои се од процедурален и формален карактер не влијаеле на резултатите за кои се наменети овие субвенции, според тоа сметаме дека нереална е констатацијата дека Министерството за економија како буџетски корисник не постапило согласно одредбите во член 37-в од Законот за буџетите, што доведува до ненаменски потрошени буџетски средства.

ТОЧКИТЕ 4.3.5 И 4.4.3; РЕЗИМЕ И ВКУПНИ ЕФЕКТИ ОД НАОДИТЕ

Забелешка 1: Во Резимето, на страна 2, како и во делот на „Вкупните ефекти од наодите,“ на страна 34 во делот на изнесените констатации за проектот „Македонско село,“ се констатира пред се во делот на рокот на завршување на наведниот проект, како и дополнителните средства и количини без притоа да се даде соодветна аргументација, во фаза кога проектот се уште е во тек според роковите предвидени во договорот, додека утврдените неправилности се од формален карактер при што нема да влијаат на крајната цел утврдена со наведениот проект. Исто така, во алинеа 5 од точката 4.3.5 и 4.4.3 изнесени се констатации со кои се оспорува проектната документација укажувајќи дека ова упатува на изработен проект кој не е соодветен и не ги задоволува целосно потребните позиции по вид и количина за работа на проектот, при што во Извештајот има проценка за квалитетот на проектната документација од една страна, а од друга

страна во праксата ниту во еден случај не постои проектна документација што во првиот момент би можела да ги опфати целокупните активности па следствено на тоа и во Законот за јавните набавки и Законот за облигациони односи се поместени одредби кои ги уредуваат дополнителните работи. Поради претходно наведеното сметаме дека нереално се изнесуваат констатации за зголемување на висината на потребните средства бидејќи сеуште активностите на наведениот проект се извдуваат, а воедно поради природата на активностите (градежни активности) постојат услови за појава на дополнителни работи кои се предвидени за овој вид на градба (односно вишоци и кусоци). Во исто време, цениме за потребно да истакнеме дека овој вид на градба изградба на комплексот Македонско село за прв пат се појавува во Министерството за економија, а воедно и во Република Македонија, па оттаму не можат со голема прецизност да се предвидат сите активности.

Забелешка 2: Забелешка кон алинеа 1 од точка 4.4.3 дека во првата фаза од ограничената постапка во која Комисијата врши оценување само на способноста на кандидатите, во делот на докажување на техничката/професионалната способност, економските оператори имале обврска доколку не се во можност истата сами да ја докажат, да достават валиден доказ/изјава дека друг субјект ќе му ги стави на располагање соодветните технички и професионални ресурси. Според наодите во забелешките, во Извештајот на Комисијата од спроведената постапка, избраниот понудувач во оваа фаза на постапката доставил изјави заверени од самиот себе, во кои е наведено дека машинските инженери, иако се вработени во друг субјект, истите му се отстапуваат, што не е во согласност со член 154 од Законот за јавни набавки.

- Комисијата за јавни набавки смета дека ваквата забелешка е неоснована, од причина што избраниот понудувач во оваа фаза од постапката има поддршка за докажување на техничката или професионалната способност со доставени валидни докази согласно точката 2.5.4 од тендерската документација (Прилог 2.2). Дека постапката во целост е спроведена согласно одредбите од Закон за јавните набавки е и фактот што Комисијата согласно член 140 став (3) од истиот закон и точката 5.3 од тендерската документација, побара појаснување и дополнување на пријавата од избраниот понудувач, односно да достави М1 и М2 за вработените со Висока стручна спрема со работно искуство најмалку 5 години, согласно точка 2.5.1. потточка 2 од тендерската документација (Прилог 2.2). Бараните податоци (Прилог 3.3) беа доставени во определениот рок, меѓу кои и обрасците М1 и М2 за машинските инженери, уредно потпишани и заверени, поради што Комисијата ценеше дека се исполнети условите од точката 2.5.4 од тендерската документација, бидејќи во првата фаза (претквалификација) на постапката покрај другата документација, понудувачот имаше доставено Изјава од одговорното лице-управител на фирмата која дава поддршка со отстапување на машински инженери, односно Изјава дека во последните пет години не му била изречена правосилна пресуда за учество во злосторничка организација, корупција, измама или перење пари (Прилог 2.4).

Забелешка 3: Според забелешките во алинеа 2 од точка 4.4.3, Комисијата за јавни набавки извршила евалуација на понудите, врз основа на критериумите за доделување на договор за јавна набавка, цена (90 бода) и рок на изведба на работите (10) бода, и дава предлог за избор на најповолна понуда. Во понудата променет е рокот за изведба на работите без потпис и печат од лицето што ја извршило корекцијата. Ова е утврдено и со увид во динамичниот план, прилог кон понудата, во кој рокот е подолг од наведениот во понудата, поради што постои неусогласеност на податоците дадени во понудата, што не е во согласност со одредбите на Правилникот за содржината на тендерската документација.

- Комисијата за јавни набавки смета дека ваквата забелешка е неоснована, поради тоа што во Понудата на избраниот понудувач во делот на финансиската понуда била извршена корекција на рокот за изведување на работите, но до самата корекција има

потпис и печат на одговорното лице, што значи дека корекцијата е извршена согласно Точка 3.7, потточка 3.7.2 од тендерската документација, и истата не е во спротивност со одредбите од Правилникот за содржината на тендерската документација (Прилози 2.8 и 2.9). Бидејќи рокот за изведување на работите е еден од критериумите за доделување на договорот за јавната набавка, истиот беше прочитан на јавното отварање на пристигнатите понуди, на кое присуствуваа и претставници на понудувачите, сите елементи од понудата што се читаат на јавното отварање меѓу кои и рокот за изведување на работите, се внесени во табела и извештај, кои се составен дел на документацијата од постапката, а од присутните претставници на јавното отварање немаше забелешки ниту приговори на постапката, што е доказ дека нема жалби за извршениот избор, а Комисијата целата постапка ја спровела согласно Законот и тендерската документација (Прилог 2.10).

Забелешка 4: Според забелешките во алинеа 3 од точка 4.4.3, Комисијата за јавни набавки, пред да пристапи кон вршење на евалуација на понудите, нема извршена посебна проверка/анализа на начинот на пополнување на предмер-пресметката, прилог кон понудата на избраниот понудувач, при што се утврдени одредени неправилности.

- Во врска со оваа забелешка, Комисијата за јавни набавки укажува на следното: Бидејќи во составот на Комисијата немаше стручно лице од областа на градежништвото, кое би можело истата да ја разгледа и со тоа проверките да ги изврши стручно и компетентно, заради запазување на роковите дадени за завршување на предметната набавка, Изведба (градба) на комплексот Македонско село кој е проект на Владата на Република Македонија, Комисијата продолжи со својата работа.

Забелешка 5: Дадените констатации во последниот параграф од точка 4.4.3 дека не е обезбедена фер конкуренција и еднаков третман на економските оператори е неоснована и напротив во целокупниот процес е обезбедена фер конкуренција и еднаков третман на економските оператори, поради тоа што е овозможено учество на сите заинтересирани економски оператори и транспарентно водена целата постапка и воедно ниту еден од учесниците во постапката не достави забелешки (жалба) за начинот на водење на постапката и избраниот најповолен понудувач. Комисијата за јавни набавки постапката ја спроведе согласно Закон за јавните набавки, при тоа обезбедена е фер конкуренција, бидејќи јавниот повик беше меѓународен (Прилог 2.1) при што има пријавени 9 понудувачи во прва фаза, од кои 5 доставија финасиски понуди во втора фаза (Прилози 2.5 и 2.10), од сите пријавени кандидати во прва фаза, беа побарани дополнителни докази и појаснувања согласно законот (Прилог 2.3), што значи дека имаше фер конкуренција, еднаков третман кон понудувачите, а како меѓународен оглас истиот беше објавен во домашни и во странски гласила. Како доказ дека целата постапка е спроведена согласно закон, е и податокот дека од страна на понудувачите немаше жалби.

Забелешка 6: Забелешките во алинеа 4 од точка 4.3.5 дека избран е економски оператор чија понуда има голем број неправилности, наведени во точка 4.4.3 од Ревизорскиот извештај, кои влијаат и на реализација на договорот и на вредноста на инвестицијата односно на висината на потрочените средства, како и констатацијата во точка 4.3.5 дека Министерство за економија како буџетски корисник не постапило согласно одредбите во член 37-в од Законот за буџетите се неосновани и неаргументирани ако се имаат предвид горенаведените забелешки (забелешка 1 до забелешка 5) дадени кон точките 4.3.5 и 4.4.3.

ТОЧКА 4.4.4

Забелешка 1: Забелешката во алинеа 1 дека при спроведување на евалуацијата Комисијата го имала во предвид само едниот критериум за доделување на договорите за јавна набавка, цената,

а истовремено го користела заедно со дополнителниот критериум за утврдување на техничката/професионалната способност (минимален услов за утврдување на економската и финансиската состојба од 3.000.000 денари годишен обрт во последните три години за секој наслов од набавката одделно) е неоснована и контрадикторна со наредната забелешката на ревизорот од алинеа 2, според која "имајќи ги во предвид роковите на изработка поодделно за секој наслов на книга, од вкупно 43 наслови на книги, 17 наслови на книги не се изработени во понудениот рок на изработка, односно задоцнувањето се движи од 1 до 6 месеци по истекот на понудениот рок за изработка за различни наслови на книги одделно".

- При спроведување на евалуацијата, Комисијата строго одлучуваше по критериумите за избор а тоа е најниска цена и најкраток рок, но се до моментот на исполнување на условот поставен во точка 2.4.1 од тендерската документација (како критериум за утврдување на способност) а тоа е еден економски оператор кога ќе го исполни условот од 3.000.000 денари годишен обрт во последните три години, за секој наслов од набавката одделно е избран за потребниот број книги и истиот неможе да учествува во постапката и во тој случај се зема второрангирааниот, а кој сеуште го нема исполнето дополнителниот услов и се така додека не се доделат сите наслови (Прилог 3.2).
- Комисијата при работењето направи повеќе ранг листи, со цел најтранспарентно одлучување за избор на најповолен понудувач, вкрстувајќи ги сите потребни критериуми вклучително водејќи сметка и за условот објавен во тендерската документација: 3.000.000 денари годишен обрт во последните три години за секој наслов од набавката одделно. Комисијата единствено можеше да одлучува според валидните критериуми најниска цена и рок на испорака и тоа и го направи доказ: Ранг листа број 5. Но, во исто време Комисијата мораше да води сметка за додатниот услов кој претходно беше определен во самата тендерската документација (точка 2.4.1) подготвено од Работно тело, посебно формирано при Владата на Република Македонија, и кој не дозволува по исполнување на годишниот обрт за секој наслов одделно, иако некој од понудувачите остварил поголем број бодови и по двата критериуми, да неможе да учествува понатаму во изборот. За овој факт сите економски понудувачи беа навремено запознаени со тендерската документација и никој немаше доставено забелешка.
- Значи како резиме на претходното: однапред беа познати сите услови под кои понудувачите имаат право да учествуваат на објавениот тендер, како и критериумите врз основа на кои ќе бидат избрани. Не се работи за нетранспарентен избор, туку почитување на однапред поставени правила.
- На овој начин, постапката за доделување на договорите за јавна набавка според отворениот повик бр.1-ОП-2009 е спроведена во согласност со членот 162 од Законот за јавни набавки, според кој договорниот орган ја избира најповолната понуда врз основа на критериумот за доделување на договорот утврден во огласот за доделување на договорот за јавна набавка и тендерската документација, ако понудувачот чија понуда е најповолна ги исполнува пропишаните критериуми за утврдување на способност.

Забелешка 2: Забелешката на ДЗР во алинеа 1 дека "информациите за спроведување на постапката во тендерската документација не биле точни, прецизни и јасни за економските оператори, со што договорниот орган постапил спротивно на членот 32 од Законот за јавни набавки" е неоснована и без конкретна аргументација, при што ве известувам за следното:

- При изработката на Тендерската документација, во целост се почитувани правилата утврдени во членот 32 од Законот за јавни набавки, бидејќи во истата точно, јасно и прецизно се наведени сите барања, услови и критериуми во врска со начинот на спроведување на постапката за доделување на договорот за јавна набавка.

- За оваа цел, Министерството за економија во фазата адаптирање на тендерската документација, која што како модел е доставена до Министерството за економија од страна на Владата на Република Македонија (Прилог 3.2: електронски допис со датум 8.04.2008 година испратен од координаторот на Работното тело при Владата на РМ, до претставниците од задолжените министерства, со прилог тендерска документација од Генерален секретаријат при Влада на РМ по Отворена постапка бр.01/2008), исто така во неколку наврати дополнително го има консултирано Бирото за јавни набавки, кое воедно и активно учествуваше во Работното тело при Владата на РМ.
- Како појаснување на горенаведеното, ве информираме дека моделот на тендерската документација за реализација на владиниот проект "Превод и печатење на 500 стручни и научни книги од реномирани странски автори" е подготвен од страна на Работно тело при Владата на Република Македонија, формирано со цел координирање и следење на активностите од овој проект и истата е идентична за сите владини институции. (Прилог 3.1: Извадок бр.19-17/97 од 10.10.2007 година од Нацрт-записник од 97-ма седница на Влада на РМ, Извадок бр.19-17/136 од 11.03.2008 од Нацрт-записник од 136-та седница на Влада на РМ, Извадок бр.19-1734/1 од 20.03.2008 од Нацрт-записник од 138-ма седница на Влада на РМ и Извадок бр.19-1734/1 од 23.03.2008 од Нацрт-записник од 139-та седница на Влада на РМ).
- За времетраењето на Огласот за доделување на договорот за јавна набавка, до Министерството за економија не е поднесен ниту еден приговор од страна на економските оператори (вкупно 12 кои учествувале на тендерот), во однос на содржината на тендерската документација, а воедно не е поднесена ниту една жалба по Одлуката за избор на најповолна понуда.

Забелешка 3: Забелешката од алинеа 3 дека „за 5 наслови на книги, гаранциите се со рок на важност пократок од времетраењето на склучените договори, односно со закаснување од 21 ден за 4 наслови и 2 месеци за еден наслов.“, сметаме дека е неоснована со оглед на следните факти:

- Наведената непокриеност на испораката по договорите со гаранции, се однесува за 5 наслови книги, кои се превземаа од економскиот оператор „Дата Понс“ Скопје. Притоа, за тој период дополнително е обезбедена гаранција со важност до 31.12.2009 (Прилог 3.5). Исто така, има Испратници од економскиот оператор, на кои се гледа дека првично 5-те наслови-книги беа превземени од претставниците на Министерството за економија од економскиот оператор „Дата Понс“, Скопје на 25.12.2009 година, а на вторите испратници стои дека испратниците кои се со датум 21.01.2010 година, имаат врска со испратниците под даден број од 25.12.2009 година. Притоа беше укажано дека ваквата ситуација настана бидејќи од страна на одговорните во магацините на „Просветно дело“, ни беше кажано дека, бидејќи се работи за период околу Нова година, нема простор да се примат наведените 5 наслови книги (5 наслови по 1000 примероци). Од министерството беше побарано истите да ги примиме во соодветен простор, а потоа по ослободување на простор во магацините на „Просветно дело“, истите ќе бидат примени од нивна страна, поради што и се јавуваат 2 испратници (Прилог 3.6). Примопредавањето на книгите реално е направено на 25.12.2009 година, а потоа е направено само преместување на истите од еден во друг магацин. Анекс гаранциите за овие наслови книги се со важност до 31.12.2009 година (Прилог 3.5). Покрај ова беше укажано дека за ова примопредавање постои и записник со кој се потврдуваат горенаведените работи, бидејќи ниту економскиот оператор во чии простории стоеја книгите, не можеше да ги има истите без документ, а особено бидејќи се работи за крај на година, кога се прават завршни сметки и усогласување на евиденциите (Прилози 3.5 и 3.6).

Забелешка 4: Во делот на забелешката дека одредени книги не се изработени во наведениот рок односно дека задоцнувањето се движи од 1 до 6 месеци, се укажува на фактот дека задоцнувањето од 6 месеци, се однесува само на една книга а реално задоцнувањето е од 98 дена. Ова произлезе од фактот дека за наведената книга и покрај постојаните усилби за обезбедување на авторско право, од страна на економскиот оператор, со задоцнување авторите на овој наслов се согласија да го отстапат истото. Поради исполнување на целите на Договорот, од проектот на Владата, дојде до задоцнување на испораката. Задоцнувањето на испораката на другите наслови книги за околу 1 месец, се од објективни причини, а заради реализација на проектот, беа прифатени овие незначителни задоцнувања. Треба да се напомене дека 7 наслови книги беа испорачани 2 до 6 месеци пред предвидениот рок.

Забелешка 5: Во однос на забелешката дека гаранциите за квалитетно извршување на Договорите за јавни набавки, се обезбедени со задоцнување од еден месец од потпишување на договорите, се укажува на фактот дека за да се обезбеди гаранција од соодветна банка, потребно е економскиот оператор да приложи потпишан договор, бидејќи истиот се внесува како податок во гаранцијата која треба да се издаде. Од тие причини се прифатени гаранциите со наведеното задоцнување. Од вкупно 43 наслови – книги, за 6 (шест) од нив гаранциите иако се издадени со еден месец задоцнување, го покриваат периодот од потпишувањето на договор, што е наведено во самата гаранција (Прилог 3.7).

Забелешка 6: Дадените констатации во последниот параграф од точка 4.4.4 дека не е обезбедена фер конкуренција и еднаков третман на економските оператори не ја одразува реалната состојба и напротив во целокупниот процес е обезбедена фер конкуренција и еднаков третман на економските оператори, поради тоа што е овозможено учество на сите заинтересирани економски оператори и транспарентно водена целата постапка и воедно ниту еден од учесниците во постапката не достави забелешки (жалба) за начинот на водење на постапката и избраниот најповолен понудувач. Комисијата за јавни набавки постапката ја спроведе согласно Закон за јавните набавки, при тоа обезбедена е фер конкуренција, бидејќи јавниот повик беше меѓународен, истиот беше објавен во домашни и во странски гласила и пријавени се 12 понудувачи (Прилог 3.3). Како доказ дека целата постапка е спроведена согласно закон, е и податокот дека од страна на понудувачите немаше жалби.

РЕЗИМЕ И ТОЧКА 5

Во делот на изнесените мислења (во делот на резимето и точка 5) како за финансиските извештаи, така и за усогласеноста со законите и прописите, сметаме дека е пореално да се ревидираат и да се даде позитивно мислење освен со наедените констатации, кои во најголем дел се од формална природа.

[2] Забелешки во однос на Ревизорскиот извештај за сметката на основен буџет 631:

РЕЗИМЕ И ТОЧКА 5

Во делот на изнесените мислења (во делот на резимето и точка 5) како за финансиските извештаи, така и за усогласеноста со законите и прописите, сметам дека е пореално да се ревидираат и да се даде позитивно мислење освен со наедените констатации, кои во најголем дел се од формална природа.

ПРИЛОЗИ

Прилог 1: Точка 4.3.3

- Прилог 1.1: Упатство за субвенционирање на страскиот организиран туристички промет
- Прилог 1.2: Соопштение за туризам (Декември 2010, Декември 2011 и Мај 2012), Државен завод за статистика

Прилог 2: Точките 4.3.5 и 4.4.3; Резиме и Вкупни ефекти од наодите

- Прилог 2.1: Одлука за јавна набавка – Изведба (изградба) на комплексот „Македонско село„
- Прилог 2.2: Тендерска документација – Прва фаза од ограничената постапка
- Прилог 2.3: Барање на дополнителна документација до сите економски оператори кои се пријавиле имало потреба од дополнување на документацијата
- Прилог 2.4: Дополнителна документација доставена од економскиот оператор (која по втората фаза е избран за најповолен понудувач)
- Прилог 2.5: Записник од отворањето на понудите во првата фаза од ограничената постапка
- Прилог 2.6: Извештај од Комисијата за јавни набавки за спроведена постапка – прва фаза
- Прилог 2.7: Одлука за квалификација на понудувачи
- Прилог 2.8: Тендерска документација – Втора фаза од ограничената постапка
- Прилог 2.9: Понуда на најповолниот понудувач
- Прилог 2.10: Записник од отворањето на понудите во втората фаза од ограничената постапка
- Прилог 2.11: Извештај од Комисијата за јавни набавки за спроведена постапка – втора фаза
- Прилог 2.12: Одлука за избор на најповолна понуда
- Прилог 2.13: Известување за избор на најповолен понудувач

Прилог 3: Точка 4.4.4

- Прилог 3.1: Извадок од записниците на Владата во врска со заклучоците на Владата
- Прилог 3.2: Тендерска документација подготвена од Работното тело на Владата
- Прилог 3.3: Извештај од Комисијата за јавни набавки за спроведена постапка
- Прилог 3.4: Одлука за избор на најповолна понуда
- Прилог 3.5: Анекс гаранции од економскиот оператор „Дата Понс„
- Прилог 3.6: Записник за примопредавање на 5 книги од економскиот оператор „Дата Понс„
- Прилог 3.7: Анекс гаранции од економскиот оператор „Издавачки центар Три„

**Одговор на забелешки
на Нацрт извештај на Овластениот државен ревизор**

Доставени се забелешки на Нацрт извештајот од извршената ревизија на финансиските извештаи заедно со ревизијата на усогласеност на Министерството за економија – сметка на основен буџет – 631, и тоа:

- На ден 26.07.2012 година под архивски број 17-122/7, од одговорното лице на Министерството за економија за периодот – предмет на ревизија (01.01. – 27.07.2011 година), Д-р Фатмир Бесими.
- На ден 06.08.2012 година под архивски број 17-122/8 од законскиот застапник на Министерството за економија, Ваљон Сараќини.

Овластениот државен ревизор ги разгледа Забелешките на Нацрт извештајот доставени од одговорното лице на Министерството за економија за периодот – предмет на ревизија (01.01. – 27.07.2011 година) и по истите се произнесе како што следува:

1. Забелешката за делот од **Резимето** и ревизорското мислење дадено во **точка 5** од Нацрт извештајот, која се однесува на изнесеното мислење за реалноста и објективноста на финансиските извештаи на МЕ за 2011 година, како и на усогласеноста со релевантната законска регулатива, упатства и воспоставени политики, **не се прифаќа**, од причина што мислењето е резултат на констатираните наоди во ревизорскиот извештај кое согласно методологијата, правилниците и упатствата за вршење на ревизија на Државниот завод за ревизија се пренесува во резимето од Нацрт извештајот.

Овластениот државен ревизор ги разгледа Забелешките на Нацрт извештајот доставени од законскиот застапник на Министерството за економија и по истите се произнесе како што следува:

1. Забелешката на наодите во **точките 4.1. и 4.2.** од Нацрт извештајот, е несоодветна со образложението во самата забелешка, која се однесува на приходи од тендери (јавни нарачки) и за која е констатирана системска слабост во **точка 6** од Нацрт извештајот.
2. Забелешката на наодот во **точка 4.2.2.** од Нацрт извештајот, која се однесува на средствата прибрани за исплата на надоместоци на стручни комисии по основ на извршени стручни оценки (ревизии) на геолошка документација и рударски проекти во текот на 2011 година, претставува **известување** дека се преземени одредени активности за надминување на утврдените состојби во наодот, без доставена целосна и потполна документација за текстот наведен во забелешката.

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

Овластен државен ревизор

_____ 1